GEMEENTEBLAD
Officiële uitgave van de gemeente Ooststellingwerf
Nr. 247436
26 mei
2026

H21 Ontwikkeling 110 kV-verbinding Donkerbroek-Oosterwolde

De gemeenteraad van Gemeente Ooststellingwerf

gelezen de tekstinhoud van "Omgevingsplan gemeente Ooststellingwerf" d.d. **DATUM**

Gelet op artikelen 2.4, 16.30, 16.23 eerste lid, 16.78 van de Omgevingswet, artikel 156 Gemeentewet en afdelingen 3.4 en 10.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht;

Overwegende dat:

Besluit;

Artikel I

De wijziging van "Omgevingsplan gemeente Ooststellingwerf" voor 'H21 Ontwikkeling 110 kV-verbinding Donkerbroek-Oosterwolde' opgenomen in Bijlage A vast te stellen.

Artikel II

Van de terinzagelegging, de termijn voor terinzagelegging en de mogelijkheid om te reageren wordt kennis gegeven in het Gemeenteblad.

Artikel III Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking per **DATUM**
Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van de Gemeente Ooststellingwerf, **DATUM**

*Gemeente Ooststellingwerf, **DATUM***
Diegenen die mogen ondertekenen
Niet getekend proef-exemplaar

Dit document bevat verschilmarkering t.o.v. eerdere regelingtekst.

Tekst en afbeeldingen die worden toegevoegd zijn onderstreept en groen gemarkeerd, of van een groen kader voorzien.

Tekst en afbeeldingen die worden verwijderd zijn doorgestreept en rood gemarkeerd, of van een rood kader voorzien.

Dit document is een ontwerpbesluit.

Bijlage A Bijlage bij artikel I

A

Artikel 1.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

1. Begripsbepalingen die, op de dag van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet en in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling, zijn van toepassing op ~~hoofdstuk 22 van~~ dit omgevingsplan.

2. Bijlage II bij dit omgevingsplan bevat begripsbepalingen voor de toepassing van ~~hoofdstuk 22 van~~ dit omgevingsplan.

B

Paragraaf 21.1.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 21.1.1 Algemeen

Artikel 21.1 Toepassingsbereik

Hoofdstuk 21 gaat over activiteiten die plaatsvinden in de gemeente Ooststellingwerf tijdens de transitiefase van het omgevingsplan, ter plaatse van:

~~a. H21 woningbouwontwikkeling Bovenweg 8 Donkerbroek;~~

~~b~~ a. ~~H21 woningbouwontwikkeling Dorpsstraat 12-14 Haule.~~ pons:

1. H21 woningbouwontwikkeling Bovenweg 8 Donkerbroek;
2. H21 woningbouwontwikkeling Dorpsstraat 12-14 Haule.

b. voorrang:

1. H21 ontwikkelgebied hoogspanningsverbinding Donkerbroek-Oosterwolde.

Artikel 21.2 Voorrangsbepaling

1. De regels in het tijdelijk deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, opgenomen in een besluit als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder g en onder l, van de Invoeringswet Omgevingswet, zijn niet van toepassing ter plaatse van de locaties als bedoeld in artikel 21.1.

2. In afwijking op het eerste lid zijn de regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, opgenomen in een besluit als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder g en onder l, van de Invoeringswet Omgevingswet, niet van toepassing voor zover die regels in strijd zijn met de regels in dit hoofdstuk, ter plaatse van de locaties als bedoeld in artikel 21.1, onder b.

Artikel 21.3 Regels met betrekking tot parkeren

1. Een bouwactiviteit en/of gebruiksactiviteit, waarvan een behoefte aan parkeergelegenheid wordt verwacht, kan niet plaatsvinden wanneer op het bouwperceel of in de omgeving daarvan niet in voldoende parkeergelegenheid is voorzien en in stand wordt gehouden.

2. De omgevingsvergunning voor het bouwactiviteit en/of gebruiksactiviteit wordt beoordeeld aan de hand van de parkeernormen in de Tabellen nota parkeernormen 2023 1. Indien de parkeernormen worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met die wijziging.

3. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in sub a en worden toegestaan dat in minder dan voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, mits dit geen onevenredige afbreuk doet aan de parkeersituatie.

C

Artikel 21.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 21.4 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over de volgende gebruiksactiviteiten:
a. agrarische activiteiten;
b. bedrijfsactiviteiten;
c. culturele activiteiten;
d. detailhandelsactiviteiten;
e. dienstverleningsactiviteiten;
f. horeca-activiteiten;
g. industriële activiteiten;
h. kantooractiviteiten;
i. maatschappelijke activiteiten;
j. ~~recreatie-activiteiten~~ nuts-activiteiten ;
k. ~~sportactiviteiten~~ recreatie-activiteiten;
l. ~~woonactiviteiten~~ sportactiviteiten;
m. woonactiviteiten;
~~m~~ n. en aan bovenstaande gebruiksactiviteiten ondergeschikte activiteiten.

D

Artikel 21.5 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 21.5 Algemeen gebruiksverbod

Het is verboden om gronden en bouwwerken te gebruiken:
a. anders dan overeenkomstig in dit plan aan de locatie toegedeelde functie;
b. voor het wonen in een vrijstaand bijbehorend bouwwerk;
c. voor opslag van voer-, vaar- of vliegtuigen, dan wel onderdelen daarvan, alsmede caravans, tenten en naar de aard daarmee gelijk te stellen onderkomens;
d. voor opslag van schroot, puin, afbraak- en bouwmaterialen, grond- en bodemspecie en al dan niet afgedankte voorwerpen, stoffen of producten;
e. ten behoeve van een seksinrichting;
f. als standplaats voor kampeermiddelen;
g. ten behoeve van risicovolle inrichtingen en vuurwerkbedrijven;
h. ten behoeve van windturbines~~;~~.

E

Na paragraaf 21.2.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 21.2.2 Gebruiksactiviteiten functie Hoogspanningsverbinding

Artikel 21.9 Gebruiksactiviteiten functie Hoogspanningsverbinding

Ter plaatse van de functie H21 hoogspanningsverbinding is het toegestaan gronden te gebruiken voor:

a. een ondergrondse hoogspanningsverbinding met een maximale spanning van 110 kV, met de daarbij behorende voorzieningen ter plaatse van H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV ;
b. een opstijgpunt hoogspanningsverbinding met daarbij behorende voorzieningen ter plaatse van H21 opstijgpunt hoogspanningsverbinding;
c. met daaraan ondergeschikt:
   1. verkeer- en verblijfsvoorzieningen;
   2. parkeervoorzieningen;
   3. nutsvoorzieningen;
   4. voorzieningen ten behoeve van waterbeheer;
   5. groenvoorzieningen;
   6. water; en

7. tuinen, erven en terreinen.

Artikel 21.10 Voorwaardelijke verplichting en gebodsbepaling

1. De bovengrondse hoogspanningsverbinding ter plaatse van H21 bovengrondse hoogspanningsmasten 111 t/m 119 met de daarbij behorende voorzieningen moet binnen 24 maanden na ingebruikname van de ondergrondse hoogspanningsverbinding als bedoeld in artikel 21.5 Aanwijzing gebruiksactiviteiten zijn verwijderd en verwijderd gehouden worden.

2. Na ingebruikname van de ondergrondse hoogspanningsverbinding als bedoeld in artikel 21.9 is het gebruik als bovengrondse hoogspanningsverbinding, ter plaatse van H21 bovengrondse hoogspanningsmasten 111 t/m 119, niet meer toegestaan en gelden de daarbij behorende beperkingen als bedoeld in onderstaande onderdelen van het tijdelijke omgevingsplan niet meer:

   a. Bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied 2016' met identificatienummer NL.IMRO.0085.BpBuitengebied2016-VG01;
   b. Bestemmingsplan 'Buitengebied, Veegplan 2018' met identificatienummer NL.IMRO.0085.BpVpBuitengebied18-VG01.

F

Het opschrift van paragraaf 21.2.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf ~~21.2.2~~ 21.2.3 Gebruiksactiviteiten functie wonen

G

Het opschrift van artikel 21.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.9~~ 21.11 Gebruiksactiviteiten functie wonen

H

Het opschrift van artikel 21.10 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.10~~ 21.12 Toepassingsbereik

I

Artikel 21.11 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.11~~ 21.13 Meetbepalingen

Bij de toepassing van de regels in deze afdeling wordt als volgt gemeten:
a. de goothoogte van een bouwwerk vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot c.q. de druiplijn, het boeiboord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;
b. de inhoud van een bouwwerk tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen);
c. de bouwhoogte van een bouwwerk vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;
d. de oppervlakte van een bouwwerk tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk
e. afstand tot de zijdelingse grens van een bouwperceel: de kortste afstand vanaf enig punt van een bouwwerk tot de zijdelingse perceelgrens;

~~e~~ f. bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van de plaatsing van gebouwen worden ondergeschikte bouwdelen als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de voor de plaatsing van gebouwen geldende regeling met niet meer dan 1,00 m wordt overschreden;

J

Artikel 21.12 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.12~~ 21.14 Verboden bouwactiviteiten

1. Het is verboden om op gronden en bouwwerken te bouwen anders dan ten behoeve van in dit plan aan de locatie toegedeelde functie en de algemene gebruiksregels.

2. Indien in deze afdeling op een locatie geen regels zijn gesteld over gebouwen, bijbehorende bouwwerken, overkappingen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is het verboden om deze te bouwen.

K

Artikel 21.13 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.13~~ 21.15 Aanvullende beoordelingsregels 22.29 voor vergunningplichtige bouwactiviteiten

~~De omgevingsvergunning in de zin van artikel 22.26 wordt in afwijking van artikelen 21.15 tot en met 21.17 ook verleend onder de voorwaarde dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden, het milieu, de kwaliteit van bodem en het grond- en oppervlaktewater, de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende bedrijven, het bebouwingsbeeld, de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden en de verkeersveiligheid, in de volgende gevallen:~~

In de sub b genoemde gevallen wordt, in afwijking van de bouwregels in dit hoofdstuk, een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 22.26 verleend onder voorwaarde dat:

a. ~~de in het plan gegeven maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;~~
   geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
   1. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
   2. het milieu;
   3. de kwaliteit van bodem en het grond- en oppervlaktewater;
   4. de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende bedrijven;
   5. het bebouwingsbeeld;
   6. de landschappelijke waarden;
   7. de natuurlijke en cultuurhistorische waarden; en
   8. de verkeersveiligheid; en

~~b. het bepaalde in het plan en toestaan dat activiteits- of bouwgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;~~

~~c. het bepaalde in het plan voor het bouwen van antennes, waarvan de bouwhoogte niet meer dan 25 m bedraagt;~~

~~d. het bepaalde in het plan voor het bouwen van vlaggenmasten en naar de aard daarmee gelijk te stellen andere bouwwerken met een bouwhoogte van niet meer dan 8,00 m;~~

~~e. het gebruik van bouwwerken en een bouwperceel ten behoeve van zonne-energie, mits het op te stellen vermogen is gericht op de energiebehoefte die samenhangt met de functie van dat perceel;~~

~~f. het toestaan dat de afstand van woningen minder bedraagt dan de ter plaatse van locatie H21 zijdelingse perceelgrens aangegeven afstand;~~

~~g. toestaan dat er op een bouwperceel met een grotere oppervlakte dan 3.000 m² een groter oppervlak aan bijbehorende bouwwerken bij een woning wordt gebouwd, mits:~~
   ~~1. het totale oppervlak aan bijbehorende bouwwerken op het bouwperceel ten hoogste 300 m² bedraagt;~~
   ~~2. een inrichtingsplan is overlegd, waaruit blijkt dat de processtappen zijn gevolgd zoals opgenomen in het procesboek Ontwikkeling agrarische erven tevens rekening is gehouden met het regionale landschapsbeleidsplan;~~

~~h~~ b. ~~het bepaalde in het plan en toestaan dat lichtmasten uitsluitend ten behoeve van een paardenbak voor hobbymatig gebruik mogen worden aangebracht, mits:~~
sprake is van één van de volgende gevallen:

1. ~~de hoogte van de lichtmasten minimaal 4 m en maximaal 8 m bedraagt;~~
de in het plan gegeven maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
2. overschrijding van bouwgrenzen, voor zover een meetverschil hiertoe aanleiding geeft;
3. het bouwen van een antenne met een bouwhoogte van niet meer dan 25 m;
4. het bouwen van een vlaggenmast of een naar aard daarmee gelijk te stellen ander bouwwerk met een bouwhoogte van niet meer dan 8 m;
5. het bouwen van bouwwerken ten behoeve van zonne-energie met een op te stellen vermogen dat is gericht op de energiebehoefte die samenhangt met de functie van het perceel;
6. het bouwen van woningen op een kleinere afstand dan de ter plaatse van H21 zijdelingse perceelgrens aangegeven afstand;
7. het bouwen van een groter oppervlak aan bijbehorend bouwwerken bij een (bedrijfs)woning op een bouwperceel met een oppervlakte groter dan 3.000 m², mits:
   I. het totale oppervlak aanbijbehorend bouwwerken op het bouwperceel niet meer dan 300 m² bedraagt; en
   II. een inrichtingsplan is overgelegd waaruit blijkt dat de processtappen zijn gevolgd zoals opgenomen in het Procesboek ontwikkeling agrarische erven en rekening is gehouden met het regionale landschapsbeleidsplan;

~~2~~ 8. ~~de situering van de lichtmasten binnen 0,5 m aan de rand van de paardenbak plaatsvindt; en~~
het aanbrengen van lichtmasten ten behoeve van een paardenbak voor hobbymatig gebruik, mits:
   I. de hoogte van de lichtmasten minimaal 4 m en maximaal 8 m bedraagt;
   II. de situering van de lichtmasten binnen 0,5 m van de rand van de paardenbak plaatsvindt; en
   III. de verlichtingstijd is beperkt tot tussen 07.00 uur en 22.00 uur;

~~3. de verlichtingstijd is beperkt binnen 07.00 uur en 22.00 uur.~~

L

Artikel 21.14 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.14~~ 21.16 Voorwaardelijke verplichtingen en gebodsbepalingen

1. Voor het bouwen van de woning ter plaatse van de locatie H21 woningbouwontwikkeling Bovenweg 8 Donkerbroek dient de beeldverstorende bebouwing te worden gesloopt overeenkomstig het in bijlage 1 bij de motivering landschappelijk inpassingsplan.

2. Voor het bouwen van de woning ter plaatse van de locatie H21 woningbouwontwikkeling Bovenweg 8 Donkerbroek dient de grond van het gehele perceel functioneel gesaneerd te zijn tot minimaal bodemkwaliteitsklasse “Industrie” of licht verontreinigde grond met klasse “Niet Toepasbaar” moet afgedekt zijn met een duurzaam aaneengesloten afdeklaag.

3. ter plaatse van H21 ontwikkellocatie dorpsstraat Haule is het gezamenlijk geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen (artikel 4.103 Bbl) volgens de waarden zoals opgenomen in tabel 1 uit hoofdstuk 7 van het Akoestisch onderzoek Dorpsstraat 12-14 Haule.

M

Het opschrift van artikel 21.15 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.15~~ 21.17 (Bedrijfs)woningen

N

Het opschrift van artikel 21.16 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.16~~ 21.18 Bijbehorende bouwwerken

O

Artikel 21.17 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel ~~21.17~~ 21.19 Bouwwerk, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

1. Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkapping zijnde, binnen de functie H21 Wonen gelden de volgende regels:
   a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt niet meer dan 1,00 m;
   b. in afwijking van sub a bedraagt de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen niet meer dan 2,00 m:
      1. op een erf of perceel waarop al een een hoofdgebouw staat waarmee de afscheiding in functionele relatie staat; en
      2. achter de lijn die loopt langs de voorkant van dat hoofdgebouw en vanaf daar evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied zonder het hoofdgebouw te doorkruisen of in het gebouwerf achter het hoofdgebouw te komen;
   c. in aanvulling op de beoordelingsregels in artikel 22.29 geldt dat de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, niet meer bedraagt dan 6,00 m.

2. De bouwhoogte van omheiningen van paardenbakken bedraagt niet meer dan 1,7 m, met dien verstande dat een omheind oppervlak niet meer bedraagt dan 800 m².

3. Binnen de gebiedsaanwijzing H21 Bouwwerken uitgesloten mogen geen bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde worden gebouwd, met dien verstande dat vergunningvrij bouwen niet is uitgesloten.

4. Binnen de functie H21 hoogspanningsverbinding is de bouwhoogte van:
   a. erf- en terreinafscheidingen maximaal 3 meter;
   b. de opstijgpunten maximaal 7 meter;
   c. hoogspanningsmast maximaal 40 meter; en
   d. overige bouwwerken maximaal 1 meter.

5. Binnen de functie H21 hoogspanningsverbinding is de maximale oppervlakte van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, per bouwwerk 15 m2 en een maximale diepte van 3 meter.

P

Na paragraaf 21.3.4 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 21.3.5 Bouwactiviteiten hoogspanningsleidingen

Subparagraaf 21.3.5.1 Bouwactiviteiten ondergrondse hoogspanningsverbinding

Artikel 21.20 Bouwactiviteiten ondergrondse hoogspanningsverbinding

Er mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van ondergrondse hoogspanningsverbinding met een maximale spanning van 110 kV, met de daarbij behorende voorzieningen ter plaatse van de locatie H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV en H21 opstijgpunt hoogspanningsverbinding.

Subparagraaf 21.3.5.2 Bouwactiviteiten beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding

Artikel 21.21 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteit beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding

1. Binnen H21 beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding mogen zonder omgevingsvergunning geen bouwwerken gebouwd of in stand gelaten worden.

2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 zijn bestaande vergunde bouwwerken zonder omgevingsvergunning toegestaan.

3. In afwijking van het bepaalde in lid 1 mogen bestaande vergunde bouwwerken zonder omgevingsvergunning worden vervangen, vernieuwd of veranderd als de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering onder de voorwaarde dat deze activiteit op grond van de andere daar geldende regels eveneens is toegestaan.

4. Het eerste lid geldt niet voor bouwactiviteiten ten behoeve van de aanleg en het gebruik van de H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV .

Artikel 21.22 Verplicht advies bouwactiviteit ondergrondse hoogspanningsverbinding

1. Burgemeester en wethouders winnen, voordat een omgevingsvergunning voor activiteiten binnen H21 beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt verleend, schriftelijk advies in bij de beheerder van de ondergrondse hoogspanningsverbinding.

2. Het eerste lid geldt niet voor bouwactiviteiten ten behoeve van de aanleg en het gebruik van de H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV .

Artikel 21.23 Aanvullende beoordelingsregels hoogspanningsverbinding

In aanvulling op de beoordelingsregels van artikel 22.29 wordt de omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 21.12 voor het bouwen van een bouwwerk binnen H21 beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding alleen verleend als de bouwactiviteiten geen onevenredige aantasting tot gevolg hebben voor het veilig, betrouwbaar en duurzaam functioneren van de H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV .

Q

Na afdeling 21.3 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

Afdeling 21.4 Aanlegactiviteiten

Artikel 21.24 Aanwijzing vergunningplicht aanlegactiviteiten beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding

1. Het is verboden om zonder omgevingsvergunning de volgende aanlegactiviteiten te verrichten in H21 beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding:

   a. het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgronding of ophoging;
   b. het indrijven van voorwerpen in de bodem, dieper dan 0,8 meter onder het maaiveld;
   c. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe wordt gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en aanleggen van drainage, dieper dan 0,8 meter onder maaiveld;
   d. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van watergangen;
   e. het aanleggen van wegen en parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen;
   f. het aanleggen van zonnepanelen, en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
   g. het opslaan van goederen, (brandbare)stoffen en/of materialen;
   h. het aanleggen van kabels en leidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur; of
   i. het aanbrengen en/of kappen van diepwortelende beplantingen.

2. Het eerste lid geldt niet voor activiteiten die door of in opdracht van de beheerder van het betreffende onderdeel van de fysieke leefomgeving worden verricht vanwege aanleg, instandhouding en functioneren van de H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV .

Artikel 21.25 Verplicht advies aanlegactiviteit ondergrondse hoogspanningsverbinding

1. Burgemeester en wethouders winnen , voordat een omgevingsvergunning voor activiteiten binnen H21 beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt verleend, schriftelijk advies in bij de beheerder van de ondergrondse hoogspanningsverbinding.

2. Het eerste lid geldt niet voor activiteiten ten behoeve van de aanleg en het gebruik van de H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV .

Artikel 21.26 Beoordelingsregels aanlegactiviteit in beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding

De omgevingsvergunning aanleggen in H21 beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt alleen verleend als:

a. de activiteit geen onevenredig negatieve gevolgen heeft voor het veilig, betrouwbaar en duurzaam functioneren van de H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV , waarbij burgemeester en wethouders het schriftelijk advies van de beheerder van de ondergrondse hoogspanningsverbinding betrekken; en
b. de activiteit geen negatieve gevolgen heeft voor het veilig, betrouwbaar en duurzaam functioneren van de H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV .

R

Afdeling 21.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling ~~21.4~~ 21.5 Overgangsrecht

Artikel ~~21.18~~ 21.27 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de wijziging van het omgevingsplan dat iets verandert aan de regels voor de locatie die het betreft aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

2. Het bevoegd gezag kan eenmalig, in afwijking van het eerste lid, een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van de wijziging van het omgevingsplan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat bestemmingsplan.

4. Dit artikel is niet van toepassing indien artikel 21.10 van toepassing is.

Artikel ~~21.19~~ 21.28 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de wijziging van het omgevingsplan dat iets verandert aan de regels voor de locatie en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

2. Het is verboden het met het omgevingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van de genoemde wijziging van het omgevingsplan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

4. Sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

5. Dit artikel is niet van toepassing indien artikel 21.10 van toepassing is.

S

Bijlage I wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage I Overzicht Informatieobjecten

H21 aantal	/join/id/regdata/gm0085/2024/b5dddba16251447cb04c99ee32ef289e/nld@2025-10-30;11024988
H21 beperkingengebied ondergrondse hoogspanningsverbinding	/join/id/regdata/gm0085/2026/59b02266e7494bf2a42b3cc1530f2830/nld@2026-05-22;07511735
H21 bouwhoogte	/join/id/regdata/gm0085/2024/fc0fb87811dc4ea88746d5e218a7fbbf/nld@2025-10-30;11024988
H21 bouwvlak	/join/id/regdata/gm0085/2024/27805ccbab504e0a91a4b6502f653cf0/nld@2025-10-30;11024988
H21 Bouwwerken uitgesloten	/join/id/regdata/gm0085/2025/cbbaef77627b405aa99a5b7bf9950a73/nld@2025-10-30;11024988
H21 bovengrondse hoogspanningsmasten 111 t/m 119	/join/id/regdata/gm0085/2026/f6a08db25bbf4e0eb4a39614390705f4/nld@2026-05-22;07511735
H21 gevellijn	/join/id/regdata/gm0085/2025/cc03bbeda89e4b2ca0d4a7a5436e084d/nld@2025-10-30;11024988
H21 goothoogte	/join/id/regdata/gm0085/2024/9f344b2b319d4d14960784e01385386c/nld@2025-10-30;11024988
H21 hoogspanningsverbinding	/join/id/regdata/gm0085/2026/1f33060fbadc4c7c9defd96fdd7e20ab/nld@2026-05-22;07511735
H21 ondergrondse hoogspanning max 110 kV	/join/id/regdata/gm0085/2026/2c3e2584e7854cf3864136c1b4310f42/nld@2026-05-22;07511735
H21 ontwikkelgebied hoogspanningsverbinding Donkerbroek-Oosterwolde	/join/id/regdata/gm0085/2026/e5321354a6414590ac3ecabc4e8b0885/nld@2026-05-22;07511735
H21 ontwikkellocatie dorpsstraat Haule	/join/id/regdata/gm0085/2025/d21c5cca2d5941c09ad328dc1eb9be46/nld@2025-10-30;11024988
H21 opstijgpunt hoogspanningsverbinding	/join/id/regdata/gm0085/2026/bcd1ba18aebc4120a9258a5981f2e499/nld@2026-05-22;07511735
H21 vrijstaand	/join/id/regdata/gm0085/2024/efa2d90b638c41b3ba22ede4da869ba5/nld@2025-10-30;11024988
H21 Wonen	/join/id/regdata/gm0085/2024/47fde4031c6e43ea8670274c17c7e19a/nld@2025-10-30;11024988
H21 woningbouwontwikkeling Bovenweg 8 Donkerbroek	/join/id/regdata/gm0085/2024/0ee97ab45ada4be1839a1f4a6b42e682/nld@2025-10-30;11024988

H21 zijdelingse perceelgrens	~~/join/id/regdata/gm0085/2024/48b5771f09d24d1eb46443ac03e56bed/nld@2025-10-30;11024988~~ /join/id/regdata/gm0085/2024/48b5771f09d24d1eb46443ac03e56bed/nld@2026-05-22;07511735

T

Bijlage III wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage III Bij artikel 1.1, derde lid van dit omgevingsplan (begrippen)

aan huis verbonden bedrijf	het beroepsmatig verlenen van diensten, dan wel het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid door middel van handwerk -niet zijnde een aan huis verbonden beroep- waarvan de omvang in een woning met bijbehorende bouwwerken past en waarbij de woonfunctie in ruimtelijke en visuele zin behouden blijft. Onder een aan huis verbonden bedrijf valt wel internetverkoop, maar geen webwinkel;
aan huis verbonden beroep	het uitoefenen van een beroep of het verlenen van diensten op juridisch, medisch, therapeutisch, administratief, kunstzinnig of daaraan verwant gebied, als ondergeschikt onderdeel in een woning, waarbij de woonfunctie centraal is. Commerciële dienstverlening als bankfilialen, uitzendbureaus en reisbureaus, alsmede detaulhandel en horeca worden niet begrepen onder aan huis verbonden beroep;
bebouwing	één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;
beperkingengebied	bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object
bijbehorend bouwwerk	uitbreiding van een hoofdgebouw, dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegenaan gebouwd en met de aarde verbonden bouwwerken met een dak;
bouwen	het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;
bouwgrens	de grens van een bouwvlak;
bouwperceel	een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;
bouwperceelgrens	de grens van een bouwperceel:
bouwvlak	een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;
bouwwerk	elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;
brutovloeroppervlakte	de vloeroppervlakte van de ruimte, dan wel van meerdere ruimten van een gebouw gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de (buitenste) opgaande scheidingsconstructie;
bêd & brochje	een kleinschalige overnachtingsaccommodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt binnen bestaande gebouwen. Een bêd & brochje is gevestigd in een woonhuis of bijbehorend bouwwerk en wordt gerund door de eigenaren van het betreffende huis;
dakturbine	een kleine windturbine zonder mast, geplaatst op het dak van een gebouw;

detailhandel	het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;
erf	een al dan niet omheind stuk grond, in ruimtelijk opzicht direct behorende bij, in functioneel opzicht ten dienste van en in feitelijk opzicht direct aansluitend aan een woning of een ander gebouw, dat in beginsel behoort tot de kavel(s) waarop de woning of het andere gebouw is geplaatst, zoals dat blijkt uit de kadastrale gegevens;
gebouw	elk bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
gebruiksmogelijkheden	de mogelijkheden om gronden en bouwwerken overeenkomstig de daaraan toegekende functie te gebruiken;
geluidgevoelig gebouw	een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving
hoofdgebouw	gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige functie van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die functie het belangrijkst is;
huishouden	persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; hieronder niet begrepen bewoning in de vorm van kamerverhuur;
kampeermiddel	een tent, een tentwagen, een kampeerauto, een caravan of een stacaravan, dan wel enig ander daarmee vergelijkbaar voertuig of onderkomen, dat geheel of ten dele is bestemd of opgericht dan wel wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;
milieusituatie	de waarde van een gebied in milieuhygiënische zin die wordt bepaald door de mate van scheiding tussen milieugevoelige en milieubelastende functies, daarbij in het bijzonder gelet op het voorkomen dan wel beperkien van hinder door geur, stof, geluid, gevaar, licht en/of trilling;
natuurtoets	Een natuurtoets is een uitgebreide en zorgvuldige ecologische effecten-beoordeling van de impact van windmolen(s) op beschermde soorten en gebieden in het kader van de Wet Natuurbescherming. In het bijzonder het effect op belangrijke foerageerplaatsen, voortplantingslocaties (waaronder weidevogel(herstel)gebieden), rustplaatsen en trekroutes van deze dieren. Een natuurtoets start in de meeste gevallen met een Quick Scan. Dit is een korte toets waaruit blijkt of er risico's bestaan op overtredingen van de Wet natuurbescherming. Indien deze risico's niet kunnen worden uitgesloten, kunnen de plannen worden aangepast, zodat het risico wordt weggenomen of er kan nader onderzoek worden uitgevoerd naar het daadwerkelijke voorkomen en de verwachtte risico's. Ook daaruit kunnen aanpassingen van het plan ontstaan, of ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Houd er rekening mee dat als ontheffing wordt aangevraagd een onderdeel hiervan altijd compensatie en mitigatie is. Dat betekent dat er aanpassingen aan het plan moeten worden gemaakt, zodat de Gunstige staat van Instandhouding van de betreffende soort(en) niet in het geding komt. Daarnaast wordt de Externe werking van windmolens op de Instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden beoordeeld. Tevens wordt het cumulatieve effect van voortschrijdende windmolenplaatsing op essentiële landschapsecologi-

	sche relaties ter behoud van dierpopulaties (Gunstige staat van Instandhouding) op regionaal niveau beoordeeld.
nuts-activiteiten	een activiteit ten behoeve van telecommunicatie en de gas-, water- en elektriciteitsdistributie, alsmede soortgelijke activiteiten van openbaar nut
opstijgpunt hoogspanningsverbinding	de locatie waar het ondergrondse deel van een hoogspanningsverbinding boven de grond komt en naar het bovengrondse deel van een hoogspanningsverbinding wordt geleid door middel van een installatie
overkapping	elk bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met niet meer dan één wand;
paardenbak	buitenrijbaan of een paddock ten behoeve van paardrijdactiviteiten en verblijfactiviteiten, voorzien van een andere ondergrond dan gras en al dan niet voorzien van een omheining;
peil	a. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de bouwhoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang; b. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de bouwhoogte van het terrein ter plaatse van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
productiegebonden detailhandel	detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie;
seksinrichting	een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotische/pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een prostitutiebedrijf, alsmede erotische-massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;
straat- en bebouwingsbeeld	de stedenbouwkundige waarde van een gebied die wordt bepaald door de mate van samenhang in aanwezige bebouwing. De mate van samenhang wordt bepaald door de verhouding tussen bouwmassa en open ruimte, de onderlinge verhouding tussen bebouwing op het gebied van bouwhoogte en -breedte en de wijze waarop bebouwing die ruimtelijk op elkaar georiënteerd is zich tot elkaar verhoudt op het vlak van bouwvorm en ligging;
toegestaan	een regel die bepaald dat een activiteit is toegestaan zonder vergunning, melding of informatieplicht
verkeersveiligheid	de waarde van een gebied voor de veiligheid van het verkeer die wordt bepaald door de mate van overzichtelijkheid en vrij uitzicht (met name bij kruisingen van wegen en uitritten) en de (mogelijke) effecten van bebouwing en overige inrichtingselementen op de gedragingen van verkeersdeelnemers;
voorgevel	de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie of uitstraling als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt;
windturbine	een installatie c.q. bouwwerk voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind;
wonen	het huisvesten in een woning van één afzonderlijk huishouden;

woning	een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden dat indien deze bestaat uit meerdere personen gebruik maakt van voor bewoning gemeenschappelijke voorzieningen, zoals keuken, toilet en douche.
gewasbeschermingsmiddelen	gewasbeschermingsmiddelen als bedoeld in ~~https://Bijlage I Besluit activiteiten leefomgeving~~bijlage I van het Besluit activiteiten leefomgeving

U

Na bijlage III wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage IV Overzicht Documentenbijlagen

Tabellen nota parkeernormen 2023 1	/join/id/regdata/gm0085/2026/7db05ff40dea492bbc9b48e8f3515c9c/nld@2026-05-22;07511735
Procesboek ontwikkeling agrarische erven	/join/id/regdata/gm0085/2026/5c8b9040922a4997994f4c791bb14ffb/nld@2026-05-22;07511735
Akoestisch onderzoek Dorpsstraat 12-14 Haule	/join/id/regdata/gm0085/2026/6205e261e0024d35ae59a43b66807c2e/nld@2026-05-22;07511735

V

Bijlage IV wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~Bijlage IV Overzicht Documentenbijlagen~~	
~~*Ontwikkeling agrarische erven*~~	~~/join/id/regdata/gm0085/2024/645d235f1b4944f0b9a2c8e15c5a16a8/nld@2025-10-30;11024988~~
~~*Tabellen nota parkeernormen 2023*~~	~~/join/id/regdata/gm0085/2024/f844d70154d14bd7846c714a5449e867/nld@2025-10-30;11024988~~
~~*Akoestisch onderzoek Dorpsstraat Haule*~~	~~/join/id/regdata/gm0085/2025/bbc4c8a3e18244ee94717bffa0916f9c/nld@2025-10-30;11024988~~

[Vervallen]

Motivering

1 Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

Het planvoornemen bestaat uit het realiseren van een ondergrondse 110 kV kabelverbinding in Oosterwolde. Het traject zal vanaf Donkerbroek worden doorgetrokken naar Oosterwolde globaal langs de N381. Na de realisatie zullen de bestaande masten (110 t/m 119) worden verwijderd. In figuur 1.1 is de globale ligging van het tracé, alsmede te de verwijderen hoogspanningsmasten weergegeven.

In het 110 kV net van de provincie Fryslân is sprake van diverse knelpunten als gevolg van een toename van het lokale verbruik en een toename van duurzame opwek van energie. Een groot deel van de knelpunten bevindt zich aan de oostkant van de provincie. Het project 110 kV kabelverbinding Oosterwolde maakt onderdeel uit van het programma dat zich richt op het oplossen van deze knelpunten. TenneT wenst hiertoe in de gemeente een nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding aan te leggen. De ondergrondse kabelverbinding zal worden aangelegd tussen elektriciteitsstation Oosterwolde en mast 110 nabij Donkerbroek. Na aanleg van de ondergrondse kabels wordt de hoogspanningslijn tussen Drachten en Oosterwolde doorverbonden. Daarna kunnen de hoogspanningsmasten 110 t/m 119 worden verwijderd. Het project 110 kV kabelverbinding Oosterwolde heeft raakvlakken met de projecten voor de uitbreiding van het onderstation in Oosterwolde, de aanleg van een middenspanningskabels door Liander, alsmede met de verzwaring van de geleiders in de hoogspanningslijn Bergum-Drachten. Echter maken deze geen onderdeel uit van het plan.

Voor een nadere beschrijving van de voorgenomen ontwikkeling en een visuele weergave wordt verwezen naar hoofdstuk 3 ‘Voorgenomen ontwikkeling’.

Figuur 1.1

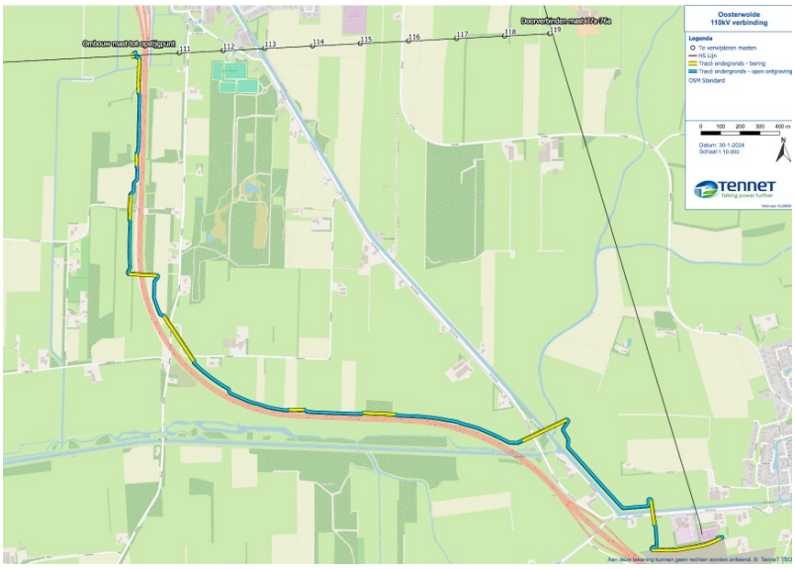

Overzicht hoogspanningstracé

1.2 Juridisch-planologisch kader

Het plangebied is grotendeels gelegen binnen het bestemmingsplan ‘Buitengebied 2016’, die vervolgens gedeeltelijk is herzien met het bestemmingsplan ‘Buitengebied, Veegplan 2018’. Het bestemmingsplan is ook geconsolideerd weergegeven (versie 27 maart 2019). Op grond van dit bestemmingsplan zal de toekomstige ondergrondse verbinding grotendeels binnen de bestemming ‘Agrarisch’ komen te liggen. Voor een deel zal het ook liggen binnen de bestemming ‘Natuur -2’. Binnen deze bestemmingen is het toegestaan om nutsvoorzieningen te realiseren, waarbij eveneens een ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt verstaan.

Het toekomstige tracé zal ook grotendeels de N381 volgen. Hiervoor geldt het provinciaal inpassingsplan ‘N381’ en omgevingsvergunning ‘Baanverdubbeling N381, traject Donkerbroek – Oosterwolde’. Binnen het PIP zal de verbinding gelegen zijn binnen de bestemmingen ‘Verkeer -1’, ‘Natuur’ en ‘Bos’.

Daarnaast zal het tracé ook liggen binnen het bestemmingsplan 'Onderstation Nanningaweg 47 Oosterwolde'. Binnen dit bestemmingsplan zal de verbinding liggen binnen de bestemming 'Bedrijf – Nutsvoorziening'.

TenneT wenst in het omgevingsplan een beschermende regeling voor de ondergrondse kabels en voor het nieuwe opstijgpunt bij mast 110 op te laten nemen. De beschermende regeling dient te zijn gerealiseerd voordat de kabels worden gelegd. Om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken, moet het omgevingsplan worden herzien.

Onderhavige motivering is noodzakelijk voor de onderbouwing van deze omgevingsplanwijziging. In deze motivering worden alle relevante gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor de fysieke leefomgeving uiteengezet en wordt onderbouwd dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' (ETFAL) én uitvoerbaar is.

Alle regels uit de bestemmingsplannen (het tijdelijke omgevingsplan) die op het moment van vaststelling van voorliggend planvoornemen gelden, blijven van kracht, met uitzondering van de dubbelbestemming van de huidige bovengrondse hoogspanningskabel. Door middel van het omgevingsplan wordt geregeld dat de bestemming van de huidige bovengrondse hoogspanningsverbinding buiten werking wordt gesteld, zodra de nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding in gebruik is genomen.

1.3 Leeswijzer

Voorliggende motivering bestaat uit verschillende onderdelen. Na dit inleidende hoofdstuk volgt in hoofdstuk 2 een beschrijving van de bestaande situatie ter plaatse van het projectgebied. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de voorgenomen ontwikkeling. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de relatie met het omgevingsplan toegelicht, waarbij de relevante regels en strijdigheden aan bod komen. In hoofdstuk 5 wordt gemotiveerd op welke wijze de ontwikkeling past binnen de geldende beleidskaders, regelgeving en visie/doelen op Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau. Hierna volgt in hoofdstuk 6 een beoordeling van het planvoornemen aan de milieuaspecten met betrekking tot de fysieke leefomgeving. In hoofdstuk 7 komt het juridisch kader aan bod. Tot slot wordt in hoofdstuk 8 ingegaan op de financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het initiatief. Onderzoeksrapportages en andere relevante documenten zijn als separate bijlagen toegevoegd.

2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Beschrijving bestaande situatie

Het huidige bovengrondse hoogspanningstracé is gelegen tussen Drachten en Oosterwolde (hoogspanningsmasten 110 t/m 119). Het nieuwe tracé zal voornamelijk komen te liggen op agrarische gronden langs de aangepaste N381.

Het plangebied kenmerkt zich met name als een agrarisch gebied met akkerbouw- en weidegronden. In de omgeving liggen diverse woonpercelen en agrarische bedrijven.

Voor een impressie van de situatie wordt verwezen naar figuur 2.2 met een luchtfoto van het plangebied inclusief tracé.

Figuur 2.1

Overzicht plangebied

3 Voorgenomen ontwikkeling

3.1 Aanleg ondergrondse 110 kV hoogspanningsverbinding

De aanleg van de ondergrondse 110 kV hoogspanningsverbinding kan worden onderverdeeld in de volgende werkzaamheden:

a. Realiseren nieuw opstijgpunt bovengrondse hoogspanningsverbinding;
b. Werkzaamheden voor de aanleg van de hoogspanningskabels;
c. Werkzaamheden rond het amoveren van de verkabelde hoogspanningslijnen.

Naast de bovengenoemde werkzaamheden zullen ook transportbewegingen plaatsvinden door het aan- en afvoer van materieel en materialen. In Bijlage 1 - Informatie realisatie is een overzicht toegevoegd van de diverse werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van het project.

De ondergrondse verbinding wordt grotendeels aangelegd door middel van gestuurde boringen. In figuur 2.1 zijn in het geel de gedeeltes weergegeven dia via een gestuurde boring worden gerealiseerd en in het lichtblauw de gedeeltes die via open ontgravingen worden gerealiseerd. Op agrarische gronden wordt de kabel aangeleverd door middel van open ontgravingen. Onder wegen, vaarwegen en gebieden met hoge natuurwaarden wordt de kabel aangelegd met een gestuurde boring. Na de aanleg van de nieuwe verbinding moeten verschillende testen worden uitgevoerd voordat deze in bedrijf kan worden genomen.

Daarnaast is de bouw van het nieuwe opstijgpunt ter hoogte van de huidige mast 110 voorzien. Het te realiseren opstijgpunt, inclusief hekwerken, staat midden onder de huidige verbinding en heeft een hoogte van 34,5 meter.

Enkel tijdens de aanlegfase is op diverse plaatsen bovengronds duidelijk zichtbaar dat een ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt aangelegd. Na het aanleggen van de ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt het terreinoppervlak hersteld. In het landschap is het na enkele groeiseizoenen na realisatie niet zichtbaar dat er een ondergrondse hoogspanningsverbinding is aangelegd.

3.2 In bedrijf name ondergrondse 110 kV hoogspanningsverbinding en verwijdering bovengrondse hoogspanningsmasten

Na het voltooien van voorgaande stappen, functioneert de elektriciteitsverbinding volledig via de nieuwe ondergrondse kabels. Hierdoor kan de bovengrondse hoogspanningsverbinding, inclusief de masten (110 tot en met 119) worden verwijderd. De gronden waarop de te verwijderen masten zullen cultuurtechnisch worden hersteld.

4 Beleidsmatige aspecten in de fysieke leefomgeving

4.1 Verhouding tot Rijksbeleid

4.1.1 Nationale Omgevingsvisie

Op 11 september 2020 heeft het kabinet de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) uitgebracht. Hiermee wordt een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland gegeven. Uitgangspunt in de nieuwe aanpak is dat ingrepen in de leefomgeving niet los van elkaar plaatsvinden, maar in samenhang. Om dit te kunnen bewerkstelligen laat het Rijk de inrichting van de fysieke leefomgeving meer over aan de decentrale overheden en komt de gebruiker centraal te staan.

Het Rijk blijft verantwoordelijk voor het systeem de fysieke leefomgeving. Daarnaast kan een Rijksverantwoordelijkheid aan de orde zijn indien:
- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzet-tingsmacht van Frieslands en gemeenten overstijgt, bijvoorbeeld het reserveren van ruimte voor militaire activiteiten en het stellen van opgaven in de stedelijke regio's rondom de mainports, brainports, greenports en valleys;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, bijvoorbeeld het stimuleren van biodiversiteit, duurzame energie, watersysteemherstel of het beschermen van werelderfgoed;
- een onderwerp Friesland- of landsgrensoverschrijdend is een ofwel een hoog afwentelrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is. Bij dit laatste gaat het bijvoorbeeld om de hoofdnetten van weg, spoor, water en energie, maar ook de bescherming van gezondheid van inwoners is op rijksniveau relevant.

Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:
- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De NOVI stelt specifieke nationale belangen, zoals:
- Bevorderen van een duurzame ontwikkeling van Nederland als geheel en van alle onderdelen van de fysieke leefomgeving;
- Realiseren van een goede leefomgevingskwaliteit;
- Waarborgen en bevorderen van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving;
- Realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO_2-arm is, en de daarbij benodigde hoofdinfrastructuur.

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat belangen soms botsen. Het streven is om combinaties te maken en win-win situaties te creëren, dit is echter niet altijd mogelijk. In die gevallen dienen belangen te worden afgewogen. Hiervoor gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:
- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies te vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI zoeken we naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van onze ruimte.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling, tussen concurrentiekracht en leefbaarheid, verschilt van gebied tot gebied. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere.
- Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat onze samenleving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties.

Doorwerking projectgebied

Het Omgevingsplan maakt het vervangen van de bestaande bovengrondse hoogspanningsverbinding door een ondergrondse hoog-spanningsverbinding planologisch mogelijk. De ondergrondse hoogspanningsverbinding is nodig voor energielevering in Friesland en zal ook in de toekomst helpen voldoen aan de toenemende vraag naar elektrisch vermogen in de omgeving. Het biedt ruimte voor het efficiënt en veilig transporteren van energie. Hiermee draagt het planvoornemen bij aan het nationale belang 'reali-

seren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO_2-arm is, en de daarbij benodigde hoofdinfrastructuur'.

Ook draagt het vervangen van een bovengrondse hoogspanningsverbinding door een ondergrondse variant bij aan een betere benutting van de beschikbare ruimte, omdat bovengrondse infrastructuur plaats inneemt die anders voor andere doeleinden benut kan worden. Tevens zorgt het voor een verbetering van de ruimtelijke/natuurlijke kwaliteit van de omgeving. De ondergrondse hoogspanningsverbinding heeft minder impact op het landschap/de omgeving en inwoners van Oosterwolde en Donkerbroek dan de huidige bovengrondse verbinding. Ook draagt het planvoornemen bij aan het waarborgen en bevorderen van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Door het ondergronds brengen van de hoogspanningsverbinding en het verwijderen van de bestaande bovengrondse hoogspanningslijn, verbetert het landschapsbeeld. Ook wordt daardoor conform het voorzorgsbeleid Em velden mogelijke negatieve gezondheidseffecten voorkomen. Geluidshinder (knetteren) als gevolg van bepaalde weersomstandigheden verdwijnt bij het ondergronds leggen.

Het planvoornemen is op basis van het voorstaande in overeenstemming met de NOVI.

4.1.2 Instructieregels Rijk (AMvB's)

Artikel 8.0b, eerste lid, van het Bkl bepaalt dat bij een aanvraag om een buitenplanse omgevingsvergunning de instructieregels in hoofdstuk 5 van het Bkl, de provinciale instructieregels en eventuele instructies het beoordelingskader vormen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Uit het tweede lid van artikel 8.0b van het Bkl volgt dat de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit geweigerd wordt als:

a. de activiteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van instructie(regel)s;
b. de omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan (opvolger van het voorbereidingsbesluit);
c. de omgevingsplanactiviteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door Friesland of Rijk, belemmert.

Het Bkl bevat instructieregels voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties voor onder andere de volgende hoofdonderwerpen:
- Algemene bepalingen (paragraaf 5.1.1 Bkl).
- Waarborgen van veiligheid (paragraaf 5.1.2 Bkl).
- Beschermen van waterbelangen (paragraaf 5.1.3 Bkl).
- Beschermen van gezondheid en milieu (paragraaf 5.1.4 Bkl), waaronder instructieregels voor de kwaliteit van de buitenlucht, trillingen, geluid en geur en bodemkwaliteit.
- Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed (paragraaf 5.1.5 Bkl), waaronder de ladder voor duurzame verstedelijking.
- Het behoud van ruimte voor toekomstige functies (paragraaf 5.1.6 Bkl) voor autowegen, buisleidingen, natuur- en recreatiegebieden.
- Het behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten (paragraaf 5.1.7 Bkl), waaronder landsverdediging en nationale veiligheid, elektriciteitsvoorziening, Rijksvaarwegen en luchtvaart, fiets- en wandelroutes, aanwijzing van woningbouwcategorieën.
- Het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen (paragraaf 5.1.8 Bkl).

Voor de instructieregels voor bovenstaande thema's is een toepassingsbereik bepaald. Het is mogelijk dat een thema niet van toepassing is op een specifieke activiteit.

Doorwerking projectgebied

In deze motivering wordt in hoofdstuk 5 'Milieuaspecten in de fysieke leefomgeving' gedetailleerd ingegaan op de doorwerking van het projectgebied. Het geeft een grondige bespreking van de bovenstaande onderwerpen, waarbij wordt aangegeven in welke mate ze voldoen aan de instructieregels van het Bkl. Hierdoor wordt een helder inzicht geboden in de naleving van deze regels binnen het projectgebied. Bij de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding is het van belang dat de verschillende functies in het gebied elkaar niet onevenredig belemmeren.

4.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Bij een wijziging van het omgevingsplan is het doorlopen van de Ladder voor duurzame verstedelijking verplicht voor iedere 'nieuwe stedelijke ontwikkeling', op grond van artikel 5.129g lid 1 van het Bkl. De Ladder voor duurzame verstedelijking is een instructieregel voor zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van leegstand.

Een stedelijke ontwikkeling is de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, kantoren, een detailhandel voorziening, of een andere stedelijke voorziening die voldoende substantieel is. In artikel 5.129g Bkl staat geen ondergrens genoemd. Op basis van vaste jurisprudentie wordt gesteld dat bij woningbouw een plan vanaf 12 woningen een nieuw stedelijke ontwikkeling is. Voor alle andere stedelijke functies wordt een oppervlakte van 500m^2 BVO aangehouden als ondergrens.

Doorwerking projectgebied

Voorliggend planvoornemen bestaat uit de realisatie van een ondergrondse 110 kV hoogspanningsverbinding. Een hoogspanningsverbinding wordt niet als een stedelijke ontwikkeling gekwalificeerd (uitspraak van 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:465). Het opstellen van een Ladder voor duurzame verstedelijking is daarom niet noodzakelijk.

4.1.4 Conclusie

De activiteit past binnen de doelstellingen en het beleid van het Rijk.

4.2 Verhouding tot provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie provincie Friesland 'De romte diele'

Op 23 september 2020 heeft de Provinciale Staten van Friesland de Omgevingsvisie 'De romte diele' vastgesteld. De Omgevingsvisie betreft een brede, lange termijnvisie op de toekomst van de Friesland met betrekking tot alle aspecten van de fysieke leefomgeving. Het geeft inzicht in hoe de provincie Friesland tussen nu en het jaar 2050 wil worden.

Om dit vorm te geven wordt er gewerkt vanuit inhoudelijke en samenwerkingsprincipes. Uitgangspunt is de basis op orde waarbij de bestaande kwaliteiten behouden en versterkt worden. Parallel hieraan lopen de urgente opgaven:

- Leefbaar, vitaal & bereikbaar
- Energietransitie
- Klimaat-adaptatie
- Versterken biodiversiteit

Om de ambities voor de lange termijn op het gebied van energietransitie te kunnen realiseren vraagt deze opgave nu om acties en keuzes: 'Fryslân zet de energietransitie met kracht voort'. Bij de inzet voor landinrichting, grondbeleid en natuur-inclusieve landbouw zal verduurzaming een plek moeten krijgen.

Doorwerking projectgebied

Het thema hoogspanningstracés staat niet specifiek genoemd in deze visie. Het heeft echter wel raakvlakken met andere provinciale ambities, zoals de energietransitie, biodiversiteit en woon- en leefomgeving. In paragraaf 5.1.1 en 5.1.2 is al gekeken naar hoe beleid op deze thema's doorwerkt in het planvoorstel. Het beleid van de Friesland komt overeen met dat van het Rijk. Het planvoornemen voldoet daarmee aan de omgevingsvisie 'De romte diele' van de provincie Friesland.

4.2.2 Omgevingsverordening Friesland

Op 1 januari 2024 hebben de Provinciale Staten van de Friesland de 'Omgevingsverordening Friesland 2022' vastgesteld. Deze verordening wordt geregeld geactualiseerd. De meest recente actualisatie van de Omgevingsverordening dateert van 13 september 2024.

De regels in de verordening kunnen betrekking hebben op het hele provinciale grondgebied, op delen of op gebiedsgerichte thema's. De regels in de 'Omgevingsverordening Friesland' zijn gebaseerd op de provinciale omgevingsvisie en hebben de status van algemeen verbindende voorschriften.

Doorwerking projectgebied

Volgens de 'Omgevingsverordening Friesland 2022' gelden in het projectgebied regels voor enkele gebiedsaanwijzingen, omgevingswaarden en activiteiten. Gelet op het planvoornemen zijn de volgende gebiedsaanduidingen relevant:

- Artikel 2.42 'Nieuwe activiteiten en ontwikkelingen in geval van openbaar belang';
- Artikel 2.50 'Ontwikkelingen in natuur buiten NNN';
- Artikel 7.10 & 7.28 'omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen';
- Hoofdstuk 5 'Natuur'.

Artikel 2.42 Nieuwe activiteiten en ontwikkelingen in geval van openbaar belang

In afwijking van het bepaalde in artikel 2.39, tweede lid kan een omgevingsplan of projectbesluit nieuwe activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maken op gronden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland, wanneer:

a. *sprake is van een openbaar belang waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn, en*
b. *schade door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt als fysiek-ruimtelijk en wat betreft uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs mogelijk is, en*
c. *de gevolgen van de activiteit of ontwikkeling zodanig worden gecompenseerd, dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van kwaliteit, oppervlakte of samenhang in het natuurnetwerk Nederland.*

Ten aanzien van onderhavig planvoornemen is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. In deze quickscan is ook gekeken naar de eventuele gevolgen van de ontwikkeling op het NNN. Uit het onderzoek blijkt dat er geen waarden worden aangetast. Verder zal de ondergrondse verbinding op zorgvuldige wijze worden aangelegd. De werkzaamheden zijn immers tijdelijk en door het terrein na afloop te herstellen zullen de bestaande waarden zoveel mogelijk intact worden gehouden.

Artikel 2.50 Ontwikkelingen in natuur buiten NNN

In afwijking van artikel 2.48 kan een ontwikkeling in een natuurgebied buiten het Natuurnetwerk Nederland worden toegestaan, wanneer:

a. *sprake is van een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang, en*
b. *de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep, en*
c. *de mogelijkheden* om met mitigerende maatregelen de schade te beperken of te compenseren zoveel mogelijk worden benut.

Zie hiervoor paragraaf 6.7.

Artikel 7.10 omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in het beperkingengebied provinciale wegen, bestaande uit het aanleggen, wijzigen, het aanwezig hebben van of verwijderen van kabels en leidingen.

Het tracé volgt grotendeels de provinciale weg N381. Er heeft overleg plaatsgevonden met de provincie en Wetterskip. De ligging van de ondergrondse hoogspanningsverbinding vormt geen belemmering voor de werking van de provinciale weg. De benodigde vergunningen zullen worden verkregen voorafgaand de definitieve werkzaamheden.

Hoofdstuk 5 Natuur

In hoofdstuk 5 van de omgevingsverordening zijn regels opgenomen met betrekking tot flora- en fauna-activiteiten. Voor het planvoornemen is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. De conclusie hiervan staat vermeld in paragraaf 6.7 'Natuur en landschap'.

Kortom, de beoogde ontwikkeling sluit aan op de regels uit de omgevingsverordening.

4.2.3 Conclusie

De activiteit past binnen de doelstellingen en het beleid van de Provincie Friesland.

4.3 Verhouding tot gemeentelijk beleid

4.3.1 Omgevingsvisie 'Omgevingsvisie Ooststellingwerf'

Op 23 november 2021 heeft de gemeente Ooststellingwerf haar omgevingsvisie vastgesteld. De visie is de kijk van de gemeente op de leefomgeving. Middels gebiedskompassen wordt er per gebied een eigen koers geschetst voor de komende 5 tot 10 jaar. De omgevingsvisie is opgebouwd uit 5 onderdelen:

- Visie'. In het deel 'Visie' staat het toekomstbeeld voor de gemeente voor de komende jaren. Het toekomstbeeld is vertaald naar ambities. Deze ambities geven aan waar samen aan wordt gewerkt om het toekomstbeeld waar te maken.
- 'Gebied'. Hierin staat welke keuzes worden gemaakt voor de vier gebieden waarin de gemeente in is opgesplitst. Voor elk gebied wordt concreet gemaakt hoe daar de ambities waar worden gemaakt. Er wordt beschreven wat het karakter is, wat er bijzonder is en welke koers voor het gebied wordt gezien.
- 'Idee'. In dit deel wordt beschreven wat je kunt doen en wat de gemeente doet als u een plan heeft in de gemeente.
- 'Uitvoering en bijsturing'. Dit deel geeft meer informatie over de beleidscyclus en de manier waarop de gemeente Ooststellingwerf de Omgevingsvisie zullen evalueren en monitoren. Hier is ook de juridische verankering van de visie te vinden.
- 'Achtergrond'. Alle informatie die is gebruikt om deze Omgevingsvisie te maken wordt hier aangehaald. Daar hebben we ook opgenomen welke stappen er zijn doorlopen om tot een Omgevingsvisie te komen.

Binnen het hoofdstuk visie worden ook de ambities van de leefomgeving beschreven om zo tot een mooier, schoner, gezonder en duurzame gemeente te komen. Ook milieukwaliteit is hier een belangrijk onderdeel van. Ten aanzien van hoogspanningsleidingen geldt dat deze veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Op dit moment voldoet de gemeente aan alle eisen op dit vlak en wil dit graag zo houden.

Bij nieuwe plannen worden de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Binnen een aandachtsgebied voor veiligheidsrisico's (brand, explosies, gif) zullen in principe geen functies toestaan worden die kwetsbaar zijn bij calamiteiten, zoals een kinderdagverblijf of zorgcentrum. Het gaat om functies waar grote groepen mensen aanwezig zijn die zich niet zelfstandig in veiligheid kunnen brengen.
- Voor nieuwe risicovolle activiteiten wordt ruimte gezocht op een bedrijventerrein.
- Bij ontwikkelingen rond de energietransitie houden men aandacht voor mogelijke veiligheidsrisico's.
- Er wordt gekozen voor een hogere bescherming tegen risico's in woongebieden en dorpscentra.
- De gemeente accepteert een lager niveau van bescherming op bedrijventerreinen.

Doorwerking projectgebied

In de omgevingsvisie van de gemeente Ooststellingwerf staat veiligheid voorop, zo ook bij de aanleg van een (ondergrondse) hoogspanningsverbinding. In par. 5.4 van onderhavige ruimtelijke motivering is daarom onderzoek gedaan naar het onderdeel omgevingsveiligheid. Hieruit blijkt dat dit aspect voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Verder wordt de visuele belasting verminderd door het ondergronds brengen van de hoogspanningsverbinding. Bovendien kan de vrijgekomen ruimte bovengronds worden gebruikt voor groenvoorzieningen, recreatie en andere doeleinden die de leefkwaliteit in de omgeving verder verbeteren. Het initiatief sluit zodoende aan op de omgevingsvisie en draagt bij aan de bredere doelstellingen om een schone en aantrekkelijke woonomgeving te creëren.

4.3.2 Conclusie

De activiteit past binnen de gemeentelijke doelstellingen en het gemeentelijk beleid.

5 Milieuaspecten in de fysieke leefomgeving

5.1 Inleiding

5.1.1 Toelichting op het hoofdstuk

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze bij de activiteit rekening is gehouden met diverse aspecten van de fysieke leefomgeving en de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het is van belang dat de verschillende functies elkaar niet onevenredig belemmeren. De aspecten sluiten aan op en dekken de onderdelen zoals genoemd in artikel 1.2 van de Omgevingswet. De ontwikkeling wordt als het ware getoetst aan de verschillende aspecten uit de fysieke leefomgeving. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is er een bredere kijk op de leefomgeving, onder meer vanuit het oogpunt van milieu, duurzaamheid en gezondheid. Op basis van het initiatief en de omgeving zijn de volgende milieuaspecten van belang:

- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Activiteiten en milieuzonering
- Omgevingsveiligheid
- Kabels en leidingen
- Elektromagnetische straling
- Gezondheid
- Natuur en landschap (incl. stikstof)
- Bodem
- Weging van het waterbelang
- Archeologie, cultuurhistorie en landschap
- Niet Gesprongen Explosieven
- Mer-beoordeling

Onderbouwing van het aspect 'verkeersgeneratie, -afwikkeling en parkeren' wordt bij dit planvoornemen niet als essentieel beschouwd. De ondergrondse hoogspanningsverbinding heeft een zeer beperkte verkeersgenererende werking. In de gebruiksfase is de verbinding onbemand en zullen er slechts minimale verkeersbewegingen plaatsvinden voor toezicht en onderhoud. Deze verkeersbewegingen zijn enkel aanwezig van en naar het opstijgpunt bij mast 110.

Ook de onderbouwing van het aspect 'trillingen' wordt bij dit planvoornemen niet of nauwelijks van belang geacht. Tijdens de aanlegfase van de ondergrondse hoogspanningsverbinding worden namelijk naar verwachting geen problemen verwacht. Er wordt voldaan aan de regels van de 'Algemene Plaatselijke Verordening 2014 (APV)' van de gemeente Ooststellingwerf. Er is sprake van normale bouwhinder, waardoor geen vervolgonderzoek nodig is.

5.2 Geluid

5.2.1 Toetsingskader

De Omgevingswet bevat regels voor het bereiken en/of in stand houden van de gewenste geluidkwaliteit, in samenhang met andere belangen. De regels en instrumenten gaan over het belang van geluid voor het leefmilieu en de gezondheid van mensen.

Geluid door activiteiten

In Bijlage XXII van het Bkl zijn activiteiten aangewezen die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. In de bruidsschat is het onderdeel geluid geregeld in paragraaf 22.3.4. Daarin staan regels over geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. In de bruidsschat zijn waarden bepaald (zie artikel 22.57 bruidsschat). Daarbij is onderscheid gemaakt in geluid door de volgende activiteiten:

- activiteiten anders dan door windturbines en windparken en civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen (par. 22.3.4.2 BS);
- geluid door windturbines en windparken (par. 22.3.4.3 BS);
- geluid door civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen (par. 22.3.4.4 BS).

5.2.2 Onderzoek

Voorliggend project betreft de realisatie van een ondergrondse hoogspanningsverbinding te Ooststellingwerf. Het betreft geen geluidsbelastende ontwikkeling of geluidsgevoelig gebouw in de zin van het Bkl. Een akoestisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Bij hoogspanningsverbindingen kan 'coronageluid en windfluisteren' voor komen. Corona is een ontlading die geluid kan produceren. Dit geluid is vooral te horen bij vochtig weer zoals mist. Doordat stroom onderweg op de geleider een oneffenheid tegenkomt, treedt de corona op. Het geluid dat dit teweeg brengt, betreft een krakend, knetterend of knisperend geluid. Windfluisteren is een geluid dat dat veroorzaakt kan worden door het gieren van de wind.

Met de ontwikkeling wordt de geluidssituatie verbeterd door het ondergronds brengen en het amoveren van de lijnen en masten. In dit geval gaat het om een verbetering van de geluidssituatie omdat bestaande hoogspanningsleidingen worden vervangen door een ondergrondse hoogspanningsverbinding. Enkel ter plaatse van het opstijgpunt kan sprake zijn van coronageluid of windfluisteren. Gelet op de ligging van het opstijgpunt en dat de meest nabij gelegen geluidgevoelige functie (Balkweg 1a) op een afstand is gelegen van ca. 200 meter is er geen nader onderzoek noodzakelijk.

Voor de aanleg van de ondergrondse kabelverbinding en de verwijdering van de huidige bovengrondse hoogspanningsverbinding vinden de nodige werkzaamheden plaats. Deze werkzaamheden en het hierbij in te zetten materieel veroorzaken een bepaalde geluidsbelasting op de omgeving. De effecten vanwege de geluidshinder op omwonenden treden alleen op tijdens de aanlegfase. De ene activiteit duurt langer dan de andere activiteit en iedere activiteit heeft een andere geluidssterkte. Het gaat hierbij om tijdelijk geluid veroorzaakt door vrachtverkeer, graven en boren. Het Bkl bevat geen regels voor dergelijke tijdelijke situaties. De uiteindelijke ondergrondse hoogspanningsverbinding is volledig geluidloos. Een akoestisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk. Tijdens de bouw kan naar verwachting zonder problemen worden voldaan aan de regels van de 'Algemene Plaatselijke Verordening (APV)' van de gemeente Ooststellingwerf. Er is sprake van normale bouwhinder.

5.2.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect geluid is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.3 Luchtkwaliteit

5.3.1 Toetsingskader

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen ter bescherming van de gezondheid staan beschreven in de instructieregels opgenomen in het Bkl (paragraaf 5.1.4.1). Volgens deze regels gelden zogeheten omgevingswaarden voor onder andere de in de buitenlucht voorkomende stikstofdioxide (NO2) en fijnstof (PM10).

Aandachtsgebieden

De toetsing en monitoring van de luchtkwaliteit vindt plaats in de aandachtsgebieden. Aandachtsgebieden zijn locaties met hogere concentraties NO2 en/of PM10. Aandachtsgebieden voor zowel NO2 als PM10 staan vermeld in artikel 5.51, lid 2 van het Bkl. Aandachtsgebieden voor alleen PM10 zijn aangewezen in artikel 5.51, lid 3 van het Bkl. In een aandachtsgebied moet de overheid de omgevingswaarden in acht nemen (artikel 5.51 Bkl).

Niet in betekende mate

De beoordeling van de luchtkwaliteit in een aandachtsgebied vindt niet altijd plaats. Voor een activiteit die niet in betekende mate (NIBM) bijdraagt aan de luchtverontreiniging, is geen toetsing aan de rijksomgevingswaarden voor NO2 en PM10 nodig. Uit artikel 5.53 en 5.54 van het Bkl volgt dat een project niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit als de toename van de concentratie NO2 en PM10 niet hoger is dan 1,2 ug/m3. Dat is 3% van de omgevingswaarde voor de jaargemiddelde concentraties.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

Motiveren dat het project binnen de getalsmatige grenzen van een aangewezen categorie blijft. Onder deze 'standaardgevallen NIBM' vallen kantoren, woonwijken en het telen van gewassen. Dit moet wel onder een bepaalde omvang blijven conform artikel 5.54 van het Bkl. Valt een project binnen de genoemde categorie, maar niet binnen de gestelde grenzen? Het is dan mogelijk om alsnog via detailberekeningen aannemelijk te maken dat de 3%-grens niet wordt overschreden.

Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 3%-grens niet overschrijdt. Soms kan een kwalitatieve berekening voldoende zijn. Veel mensen bepalen met de NIBM-tool op een eenvoudige en snelle manier of een project in betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Soms zijn detailberekeningen nodig als aanvulling op de NIBM-tool.

Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit

Sinds 1 januari 2023 wordt de luchtkwaliteit berekend en gemonitord via het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK).

5.3.2 Onderzoek

Het Omgevingsplan voorziet in een planologische regeling voor de ondergrondse hoogspanningsverbinding. Het projectgebied valt niet in een van de aandachtsgebieden voor zowel NO2 als PM10 of voor alleen PM10, zoals genoemd in artikel 5.51 lid 2 en 3 van het Bkl. Tevens worden er geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een substantiële toename van verkeer. De werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding genereren tijdelijk extra verkeer. In de gebruiksfase is de ondergrondse hoogspanningsverbinding onbemand en vinden enkel beperkte verkeersbewegingen plaats ten behoeve van toezicht en onderhoud. Een ondergrondse hoogspanningsverbinding stoot zelf geen stoffen uit die de luchtkwaliteit negatief kunnen beïnvloeden. Het plan draagt niet in betekenende mate bij aan de toename van de hoeveelheid stikstofdioxide en fijnstof in de lucht. Er is dan ook geen onderzoek uitgevoerd nar de effecten van het plan op de luchtkwaliteit in de omgeving.

5.3.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect luchtkwaliteit is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.4 Activiteiten en milieuzonering

5.4.1 Inleiding

Met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2 Omgevingswet) is het van belang dat activiteiten met gebruiksruimte en milieugevoelige activiteiten worden toebedeeld in de fysieke leefomgeving. Dit kan in hoofdzaak op twee manieren:

- Menging van milieugevoelige en milieubelastende functies waar het kan en gewenst is
- Scheiding van milieugevoelige en milieubelastende functies waar het moet

Op deze manier wordt zowel voor ruimte voor bedrijvigheid gezorgd als voor het behoud van bescherming van de woon- en leefomgeving.

5.4.2 Toetsingskader

Activiteiten met gebruiksruimte en bijbehorende regels

Activiteiten met gebruiksruimte verwijzen naar activiteiten die aan specifieke locaties worden toegewezen. De regels voor activiteiten met gebruiksruimte (gebiedsgerichte regels) beogen de gebruiksruimte van een activiteit specifiek te begrenzen, zodat een activiteit op een specifieke locatie kan worden verricht zonder onaanvaardbare gevolgen een ander toegestane activiteit in dat gebied. De regels zijn niet alleen gericht op milieuzaken, maar ook op stedenbouwkundige overwegingen. De term ‘activiteiten met gebruiksruimte’ kan dus ook worden gebruikt voor activiteiten die het milieu belasten, maar niet specifiek zijn aangewezen in het Bal. De term is dus ruimer dan de veelgebruikte term ‘milieubelastende activiteiten’.

Het uitgangspunt is dat alle activiteiten met gebruiksruimte in meer of mindere mate milieu gerelateerde gebruiksruimte nodig hebben en dus belastend kunnen zijn. Overeenkomstig het Bkl is in de handreiking ‘Activiteiten en milieuzonering 2023’ van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) alleen het wonen hiervan uitgezonderd. Dat betekent dat wanneer het om wonen gaat, het niet nodig is om specifiek te kijken naar de impact op het milieu bij het bepalen van de ruimte die voor deze activiteit nodig is.

Handreiking ‘Activiteiten en milieuzonering 2023’

De handreiking ‘Activiteiten en milieuzonering 2023’ van de VNG biedt onder de Omgevingswet een nieuwe systematiek van milieuzonering en vervangt daarmee de publicatie ‘Bedrijven en milieuzonering’ onder de oude wetgeving[1].

De nieuwe systematiek omvat geen koppeling meer van activiteiten aan milieucategorieën per Standaard Bedrijfsindeling code (SBI-code) en de daarbij behorende richtafstanden. In plaats daarvan wordt getoetst aan concrete, juridisch bindende milieuwaarden voor geluid en geur. De systematiek drijft op inwaartse zonering op basis van geluid en geur. Bij de meeste activiteiten is geluid het maatgevende aspect, slechts

een enkele activiteit is geurrelevant. De specifieke regels voor geluid en geur in de handreiking 'Activiteiten en milieuzonering 2023' gelden aanvullend op de standaard gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan van gemeenten.

[1] De handreiking 'Activiteiten en milieuzonering' betreft nog een concept. Momenteel werkt de VNG aan de handreiking als opvolger van de uitgaven 'Bedrijven en milieuzonering 2009' en 'Milieuzonering nieuwe stijl 2019'. (https://vng.nl/artikelen/milieuzonering-nieuwe-stijl).

5.4.3 Onderzoek

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient onderzocht te worden of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij het projectgebied. Het projectgebied kan worden aangemerkt als 'rustige woonwijk' gezien de locatie en de omliggende functies. Echter, met de aanleg van de ondergrondse 110 kV-hoogspanningsverbinding is er geen sprake van de toevoeging van milieugevoelige functies of een milieubelastende functie ten opzichte van andere functies buiten de belemmeringstrook van de hoogspanningsverbinding.

Geconcludeerd wordt dat het aspect activiteiten en milieuzonering geen belemmering vormt voor de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding.

5.4.4 Conclusie

Vanuit het milieuaspect activiteiten en milieuzonering is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.5 Omgevingsveiligheid (incl. kabels en leidingen)

5.5.1 Toetsingskader

Omgevingsveiligheid (voorheen: externe veiligheid) heeft betrekking op de mogelijkheden een brand, ramp of crisis te voorkomen, te beperken en te bestrijden. Het beschermen van personen in gebouwen en op locaties in de omgeving van risicovolle activiteiten is cruciaal. Daarnaast is het beperken van schade aan de fysieke leefomgeving bij een ongeval van een risicovolle activiteit van groot belang. De instructieregels van het Rijk hiervoor zijn vastgelegd in het Bkl en het Bal.

Kwetsbare gebouwen en locaties

In het Bkl is onderscheid gemaakt in 3 categorieën 'gebouwen en locaties' waarvoor de regels bescherming bieden:

a. Zeer kwetsbaar (alleen gebouwen)
b. Kwetsbaar (gebouwen en locaties)
c. Beperkt kwetsbaar (gebouwen en locaties)

Bij het bepalen van de kwetsbaarheid wordt gekeken naar het aantal personen dat gelijktijdig aanwezig is, de duur van hun aanwezigheid, en in hoeverre zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen bij een incident. De aanwijzing van bovenstaande categorieën 'gebouwen en locaties' staat in bijlage VI van het Bkl.

Risicobronnen

Risicobronnen zijn activiteiten met externe veiligheidsrisico's. In bijlage VII van het Bkl zijn activiteiten aangewezen die risicobronnen vormen. Het gaat om de volgende soorten activiteiten:

- activiteiten met gevaarlijke stoffen bij bedrijven. Dit zijn verschillende milieubelastende activiteiten uit het Bal;
- het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor;
- buisleidingen met gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal;
- windturbines die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal.

In het van rechtswege ontstane omgevingsplan van de gemeente Sint-Michielsgestel worden beperkingen met betrekking tot externe veiligheid genoemd, waarbij milieubelastende activiteiten, transportroutes en buisleidingen aan bod komen (artikel 22.39b).

Naast de eerdergenoemde activiteiten die als risicobronnen worden beschouwd, bevat het Bkl ook instructieregels voor de volgende risicobronnen:
- opslaan, bewerken en her verpakken van vuurwerk (afdeling 5.1.2.4).
- opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik (afdeling 5.1.2.5).
- exploiteren van een IPPC-installatie voor het maken van explosieven (afdeling 5.1.2.5).
- opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor militair gebruik (afdeling 5.1.2.5 Bkl).

5.5.2 Onderzoek

In de directe omgeving van de nieuw aan te leggen hoogspanningsverbinding zijn geen risicobronnen- of contouren gesitueerd die het projectgebied overlappen. Een ondergrondse hoogspanningsverbinding betreft daarbij tevens geen kwetsbaar object in de zin van het Bkl. Er bevinden geen grote groepen mensen zich voor langere tijd op de terreinen. Bij een calamiteit bij het bedrijf is de bedrijfszekerheid van de kabelverbinding gewaarborgd. Het opstellen van een verantwoording van het groepsrisico kan daarom redelijkerwijs achterwege blijven.

Daarnaast is een ondergrondse hoogspanningsverbinding geen risicovolle inrichting/activiteit met een brand-, explosie- of gifwolkaandachtsgebied. De ondergrondse hoogspanningsverbinding brengt geen externe veiligheidsrisico's met zich mee voor gevoelige functies zoals woningen die zich in de nabijheid van de ondergrondse hoogspanningsverbinding bevinden. Ten tijde van de uitvoering wordt ten aanzien van mogelijke kabels een KLIC-melding (graafmelding) gedaan.

5.5.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect omgevingsveiligheid is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.6 Elektromagnetische straling

5.6.1 Toetsingskader

Elektromagnetische velden

Straling komt overal om ons heen voor. Enerzijds door natuurlijke stralingsbronnen, zoals de zon en anderzijds door kunstmatige, door de mens gemaakte bronnen. Magnetische velden ontstaan bij het transport en het gebruik van elektriciteit/stroom. Voorbeelden van voorzieningen die zorgen voor elektromagnetische velden zijn antennes, hoogspanningslijnen, mobiele telefoons en elektrische apparaten. De kracht van het elektromagnetische veld kan per voorziening verschillen. In het kader van de planologie zijn met name antennes en hoogspanningslijnen van belang, aangezien dit vaste objecten zijn.

In het kader van gezondheid en milieu is het bij nieuwe ontwikkelingen, waar sprake is van gevoelige gebouwen zoals woningen, scholen en kinderopvang, van belang dat er rekening wordt gehouden met magneetvelden. Dergelijke projecten moeten buiten een magneetveldzone komen te liggen. De sterkte van elektromagnetische velden is het grootst dicht bij de bron en neemt af als de afstand tot de bron groter wordt.

Voorzorgsbeleid magneetvelden

Door de toenmalige minister voor Klimaat en Energie is (samen met de toenmalige minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en in afstemming met de staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport) op 21 april 2023 een herijkt voorzorgsbeleid aan gemeenten, provincies, het Rijk en netbeheerders gezonden inzake de gezondheidsrisico's van magneetvelden[1]. Dit advies komt in de plaats van het eerdere advies van de staatssecretaris van VROM uit 2005 over hoogspanningsverbindingen vlakbij gevoelige bestemmingen in verband met gezondheidsrisico's. De kern van het herijkte voorzorgbeleid voor magneetvelden is dat met de netbeheerders is afgesproken dat deze bronmaatregelen gaan treffen om de sterkte en grootte van magneetvelden zo veel mogelijk te beperken. Het beleidsadvies is erop gericht om zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat mensen langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden die afkomstig zijn van elektriciteitsinfrastructuur en die gemiddeld over een jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla[2]. De waarde van 0,4 microtesla geldt als gemiddelde voor een heel jaar. Tijdens dat jaar kan de veldsterkte regelmatig boven en onder de waarde van 0,4 microtesla komen. Het is een waarde uit voorzorg, die alleen van toepassing is bij bovengrondse hoogspanningslijnen. Het beleidsadvies is niet van toepassing op ondergrondse kabelverbindingen en kabelovergangsgebieden (overgangen tussen gestuurde boring en open ontgraving) en opstijgpunten.

AC-magneetvelden (wisselstroom)

In Nederland wordt voor de blootstelling aan magnetische velden bij wisselstroom (AC) van 50 hertz de adviesgrenswaarde van 100 micro-tesla gehanteerd[3]. Deze adviesgrenswaarde is gebaseerd op de aanbeveling van de Europese Unie, waarin een referentieniveau van 100 microtesla voor bescherming van de bevolking is vastgelegd. Deze waarde wordt in Nederland volgens het RIVM op voor het publiek toegankelijke plaatsen nabij het hoogspanningsnet nergens overschreden, ook niet in de buurt van ondergrondse hoogspanningsverbindingen, bovengrondse hoogspanningsverbindingen of hoogspanningsstations.

Er is geen correlatie aangetoond tussen ondergrondse hoogspanningsverbindingen en de blootstelling aan magneetveldzones met een jaargemiddelde hoger dan 0,4 microtesla. Er zijn geen ruimtelijke beperkingen.

De kern van het voorzorgsbeleid is dat nieuwe situaties waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden van bovengrondse

hoogspanningslijnen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, vermeden moeten worden. Dit komt er op neer dat het advies is om bij nieuwe situaties met bovengrondse hoogspanning, gevoelige gebouwen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) zo veel als redelijkerwijs mogelijk buiten de magneetveldzone van 0,4 microtesla te plaatsen.

[1] https://www.kennisplatform.nl/verschil-tussen-limiet-100-microtesla-grens-0-4-microtesla/

[2] https://www.infomil.nl/publish/pages/86406/beleidsadvies_vrom_2005_1.pdf

[3] https://www.kennisplatform.nl/verschil-tussen-limiet-100-microtesla-grens-0-4-microtesla/

5.6.2 Onderzoek

Elektrische en magnetische velden ontstaan bij het transport en gebruik van elektriciteit. Onderhavig plan betreft echter de aanleg van een ondergrondse kabelverbinding. In dat geval is er geen sprake van een elektrisch veld. Door de mantel die om de kabels heen zit wordt het namelijk afgeschermd. Dit geldt echter niet voor magnetische velden.

Netbeheerder TenneT neemt daarom de volgende maatregelen bij de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen:
- De netbeheerder neemt bronmaatregelen, zoals het plaatsen van de kabels in een driehoek, waardoor het magneetveld zo klein mogelijk wordt gehouden.
- De klokgetalconfiguratie van de kabels is tegengesteld.

5.6.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect elektromagnetische straling is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, aangezien wordt voldaan aan het aangepast voorzorgsbeleid.

5.7 Gezondheid

5.7.1 Toetsingskader

In artikel 1.3 van de Omgevingswet worden de maatschappelijke doelen van de wet uiteengezet, waaronder het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving. Er bestaat landelijk de wens om gezondheid meer integraal en volwaardig te betrekken in het nationale en lokale beleid over de fysieke leefomgeving. De inrichting van de fysieke leefomgeving kan direct bijdragen aan de gezondheid van inwoners. Een gezonde leefomgeving ervaren bewoners namelijk als prettig, nodigt uit tot gezond gedrag en biedt bescherming tegen negatieve omgevingsinvloeden.

5.7.2 Onderzoek

Het verwijderen van bovengrondse hoogspanningslijnen draagt bij aan een aantrekkelijkere en rustigere omgeving. Dit bevordert niet alleen het fysieke welzijn door vermindering van visuele en mogelijk auditieve hinder, maar heeft ook positieve effecten op het sociale welzijn van de bewoners. Een esthetisch en functioneel verbeterde leefomgeving nodigt uit tot gezond gedrag, zoals buitenspelen, wandelen en sociale interactie, wat bijdraagt aan een betere algehele gezondheid en welzijn. Tevens is de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding geen milieubelastende activiteit, welke significante hinder kan veroorzaken voor de omgeving. Kortom, met het planvoornemen wordt rekening gehouden met de

milieubeginselen zoals het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen door proactief gezondheidsrisico's te minimaliseren. Er zijn geen bijzondere omstandigheden die ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid zouden kunnen veroorzaken, wat een negatief besluit voor het Omgevingsplan zou rechtvaardigen. Andere milieuaspecten, die nauw verbonden zijn met gezondheid en in deze motivering aan bod komen, bevestigen dat er geen belemmeringen zijn voor het planvoornemen.

5.7.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect gezondheid is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.8 Natuur en landschap

5.8.1 Toetsingskader

Wettelijke Gebiedsbescherming

De Omgevingswet beschermt Natura 2000-gebieden, die zijn aangewezen volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn. Projecten met mogelijke significante negatieve effecten op deze gebieden vereisen een vergunning. Bij niet-significante nadelige effecten geldt een zorgplicht om deze te voorkomen of te beperken.

Provinciaal Beleid

Provincies zorgen voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN), een ecologisch netwerk van natuurgebieden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben of als deze kunnen worden gemitigeerd.

Houtopstanden

Bescherming van houtopstanden (bomen en struiken) buiten de bebouwde kom vereist melding bij de provincie. Bij kap moet binnen drie jaar herplanting plaatsvinden, tenzij het om natuurbeheer gaat. Er geldt een zorgplicht om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Soortenbescherming

De Omgevingswet beschermt in het wild levende dieren en planten. Activiteiten met schadelijke gevolgen vereisen een vergunning. Beschermde soorten zijn ingedeeld in vogels, Europees beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Provincies kunnen de lijst van beschermde soorten aanpassen aan hun situatie. Er geldt een zorgplicht om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

5.8.2 Onderzoek

Quickscan flora en fauna

Ten aanzien van het planvoornemen is er een quickscan flora en fauna uitgevoerd, welke is opgenomen in Bijlage 2 - Quickscan flora en fauna Kabeltracé Oosterwolde V3. Navolgend worden de belangrijkste conclusies beschreven.

<u>Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming</u>

Het onderzoeksgebied ligt binnen ‘NNN’ en ‘Natuur buiten NNN’, maar buiten het ‘Nationaal landschap’, ‘ganzenfoerageergebied’ en ‘weidevogelkansgebied’. De bescherming van het Nationaal landschap kent geen externe werking. Daarnaast is de invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten lokaal en is de afstand met het onderzoeksgebied dusdanig groot dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het ganzenfoerageergebied en weidevogelkansgebied hebben.

Ter plaatse van NNN/NBNNN worden uitsluitend gestuurde boringen uitgevoerd en is één mastlocatie binnen NBNNN voorzien voor amoveren; de werkzaamheden zijn tijdelijk en de oorspronkelijke staat wordt na afronding hersteld. Daarmee zijn geen aanvullende consequenties aan de orde vanuit provinciaal beleid. Bij de open ontgravingen vindt een tijdelijke bemaling plaats. Op 11 locaties wordt bemalen gedurende 10–45 dagen, met beperkte overlap tussen aangrenzende locaties. De grondwaterstandverlaging bedraagt maximaal 1,0 m t.o.v. de GHG, niet onder de GLG, en is ruimtelijk beperkt: tot ca. 100 m kan de verlaging 1,0 m bedragen en met toenemende afstand neemt het effect sterk af; effecten van ≤ 5 cm reiken maximaal ca. 750 m. Binnen NNN/NBNNN liggen natuur(beheertype)gronden die hoogstens een tijdelijke verlaging van 20 cm (GHG) ondervinden. Gezien het karakter van de betrokken natuurtypen (o.a. dynamisch moeras, kruiden- en faunarijk grasland, dennen-, eiken- en beukenbos, droog bos met productie) en de duur en omvang van de bemaling, worden geen nadelige effecten op de kwaliteit of instandhouding van

deze typen verwacht. Voor zoete plas wordt geen effect verwacht, omdat de bemaling nauwelijks invloed heeft op oppervlaktewaterpeilen. Daarmee is sprake van een tijdelijke, lokale en verwaarloosbare beïnvloeding zonder gevolgen voor de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN/NBNNN. Verwezen wordt ook naar Bijlage 12 - Effectbeoordeling bemaling van onderhavige ruimtelijke motivering.

Stikstof

Ten aanzien van het planvoornemen is een ecologische voortoets stikstofdepositie uitgevoerd. Deze voortoets is als Bijlage 11 - Stikstofonderzoek bij deze motivering opgenomen. Navolgend worden de belangrijkste conclusies samengevat.

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van het rekenprogramma AERIUS Calculator, waarbij de stikstofdepositie tijdens de realisatiefase van het project is berekend. De gebruiksfase is buiten beschouwing gelaten, omdat in die fase geen emissies optreden. Uit de berekening volgt dat de maximale extra stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden 0,01 mol N/ha/jaar bedraagt. Deze bijdrage is tijdelijk (alleen tijdens de aanleg) en zeer gering.

De effectbeoordeling is uitgevoerd voor vijf Natura 2000-gebieden in de omgeving, waaronder het Drents-Friese Wold & Leggelderveld, Fochteloërveen en Bakkeveense Duinen. Voor alle betrokken habitattypen en soorten is vastgesteld dat deze minimale en kortdurende bijdrage geen meetbare of zichtbare effecten heeft op vegetatie, bodemchemie of hydrologie. Ook cumulatie met andere projecten leidt niet tot significante gevolgen. De instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden komen hierdoor niet in het geding.

<u>Wettelijke consequenties m.b.t. soortenbescherming</u>

De inrichting en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten maar wel tot een geschikt functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten benutten het onderzoeksgebied als foerageergebied en mogelijk bezet een beschermd grondgebonden zoogdier er een vaste rust- en/of voortplantingsplaats, bezetten amfibieën er een (winter)rustplaats en nestelen er vogels. Vleermuizen en beschermde ongewervelden bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het onderzoeksgebied en amfibieën bezetten er geen voortplantingsplaats.

Om te zorgen dat de eventuele verblijfplaatsen, vliegroutes en het foerageergebied blijven functioneren zal rekening met verstoring van licht gehouden moeten worden. De volgende maatregelen zijn dan ook van toepassing:
- Gebruik alleen kunstlicht wanneer dat strikt noodzakelijk is.
- Probeer in de periode april tot oktober overdag te werken, zodat er geen verstoring van foeragerende vleermuizen plaatsvindt door kunstlicht. Buiten deze periode zijn vleermuizen minder actief.
- Als verlichting wordt gebruikt, probeer dan de lichtintensiteit zoveel als mogelijk te beperken.
- Wanneer het noodzakelijk is om licht te gebruiken, gebruik dan lichtarmaturen die alleen het werkterrein verlichten en het licht naar andere zijden blokkeert. Zodoende blijft de lichtvervuiling in de directe omgeving beperkt.

Van de in het onderzoeksgebied nestelende vogelsoorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is september-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridisch beschouwd wel plaatsvinden tijdens het broedseizoen van vogels mits geen bezette vogelnesten beschadigd/vernield worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten.

Mogelijk komen algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën voor binnen het onderzoeksgebied. Deze soorten staan op de provinciale vrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen of worden niet negatief aangetast door de geplande werkzaamheden. Er hoeft dan ook geen omgevingsvergunning voor de uitvoering van voorgenomen activiteiten te worden aangevraagd. Indien in de actieve periode wordt gewerkt (maart-oktober) dienen maatregelen te worden genomen om te voorkomen dat dieren in de sleuven terechtkomen. Een mogelijke maatregel is om na afloop van elke werkdag de sleuf direct op te vullen of af te dekken. Een alternatief is om loopplankjes in de sleuven te plaatsen onder een hoek van 30 graden (óf het flauw laten aflopen van de kopse kanten van de werksleuf), met een maximale afstand van 50 meter. Op deze wijze kunnen eventuele dieren de sleuf zonder problemen verlaten. Indien soorten

worden aangetroffen gedurende het uitvoeren van de werkzaamheden, dan mogen ze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikt habitat in de nabijheid van het onderzoeksgebied.

In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het onderzoeksgebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Houtopstanden

In het onderzoeksgebied worden geen bomen aangetast. Toetsing aan regels van de gemeente of aan rijksregels over houtopstanden is niet aan de orde. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot consequenties in het kader van houtopstanden.

5.8.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect natuur en landschap is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In het ontwerp van het tracé is tevens rekening gehouden met bestaande bosschages en ecopassages voor vleermuizen en kleinwild. Hier wordt de kabel onderdoor geboord.

5.9 Bodem

5.9.1 Toetsingskader

Het meewegen van de (milieuhygiënische) bodemkwaliteit is onderdeel van een brede afweging over de kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Bij een ruimtelijk plan moet de bodemkwaliteit van het betreffende gebied inzichtelijk worden gemaakt. Er dient gemotiveerd te worden hoe de bodemkwaliteit zich verhoudt in relatie tot de boogde functie. De milieuhygiënische bodemkwaliteit moet geschikt zijn voor de functie van de gronden. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem.

5.9.2 Onderzoek

Ten behoeve van voorliggend plan is een vooronderzoek milieuhygiënische bodemkwaliteit uitgevoerd. De rapportage is als separate Bijlage 3 - Bodem milieuhygiënisch onderzoek bij onderhavige motivering opgenomen.

Vooronderzoek milieuhygiënische bodemkwaliteit

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek wordt geconcludeerd dat:

- Het tracé en de mastlocaties zijn gelegen in het buitengebied van Oosterwolde en Donkerbroek. Het gebruik bestaat bijna volledig uit weiland/akkerland zowel nu als in het verleden. Alleen bij de aansluiting op het trafostation is sprake van intensiever gebruik. Het grootste deel van het tracé loopt parallel aan de N381, maar is op meer dan 10 meter afstand van de rijbaan gelegen. Masten 76A en 77A zijn onderdeel van dit vooronderzoek, maar worden niet verwijderd.
- In het gebied zijn diverse sloten/greppels en watergangen aanwezig. Uit historisch kaartmateriaal is opgemaakt dat hier aan verwant ook diverse sloten/greppels zijn gedempt, onder andere voor de aanleg van de N381 tussen 2010 en 2020. De slootdempingen van voor 2010 binnen de open ontgravingen worden als verdachte locaties beschouwd.
- Binnen het tracé van Open Ontgraving nr. 4 (OO-04 op kaartmateriaal) is in circa 1960 een waterpartij zichtbaar welke voor 1975 is gedempt, samen met enkele watergangen. Dit deel van OO-04 wordt als een verdachte locatie beschouwd.
- Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen gebouwen uit de meest asbestverdachte periode bekend (1945-1990). Alleen bij het trafostation is bebouwing bekend, maar deze ligt niet direct naast het tracé. Op basis van deze gegevens wordt de locatie niet als asbestverdacht beschouwd.
- De gemeente Ooststellingwerf beschikt over een nota bodembeheer en bijbehorende bodemkwaliteitskaart, waar alle open ontgravingen zijn gelegen binnen de zone landbouw/natuur in de ontgravingskaart.
- Voor de gehele onderzoekslocatie worden geen verhoogde gehalten aan PFAS verwacht.
- Bij hergebruik van grond afkomstig van of op de onderzoekslocatie zijn voorwaarden van toepassing.
- Uitgangssituatie voor de ontgravingsdiepten zijn:

    - 1,0 m-mv ter plaatse van de mastlocaties;

- 2,0 – 2,20 m-mv ter plaatse van de open ontgravingen;
- de te onderzoeken bodemlaag per locatie is: ontgravings-diepte + 0,5 m.

Verkennend bodemonderzoek

In aanvulling op het eerder uitgevoerde milieuhygiënisch vooronderzoek is door een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd conform NEN 5740:2023+C1:2024. Dit onderzoek is opgenomen in Bijlage 10 - Verkennend bodemonderzoek en heeft tot doel de actuele bodemkwaliteit vast te stellen ter plaatse van het ondergrondse kabeltracé en de mastlocaties.

Uit het onderzoek blijkt dat de bodemkwaliteit overwegend goed is. In de grond zijn sporadisch licht verhoogde gehalten aangetroffen, waaronder een verhoogd gehalte aan kwik bij één locatie (D4_2). In het grondwater zijn licht verhoogde concentraties van barium, cadmium, koper, nikkel en zink gemeten. Deze overschrijden echter niet de interventiewaarden en vormen geen aanleiding voor sanering of aanvullende maatregelen.

De hypothese “onverdachte locatie” is formeel verworpen, maar gezien de lage gehalten en het beoogde gebruik als ondergronds kabeltracé is geen vervolgonderzoek noodzakelijk. Er zijn geen beperkingen voor de uitvoering van de werkzaamheden vanuit milieuhygiënisch oogpunt. De voorlopige veiligheidsklasse volgens CROW 400 is “geen veiligheidsklasse”. Bij toepassing of afvoer van vrijkomende grond gelden de regels uit het Besluit bodemkwaliteit. De grond valt binnen de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.

Cultuurtechnisch bureauonderzoek

Voor de ontwikkeling is ook een cultuurtechnisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de agrarische percelen. Doel van het onderzoek is het vaststellen van de te verwachten cultuurtechnische situatie van de agrarische percelen, het inventariseren van eventuele gewasziekten en het uitbrengen van een advies voor eventueel vervolgonderzoek. Dit onderzoek is als Bijlage 4 - Cultuurtechnisch onderzoek toegevoegd aan deze motivering. De adviezen uit het bureauonderzoek zullen tijdens de werkzaamheden worden opgevolgd.

5.9.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect bodem is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.10 Weging van het waterbelang

5.10.1 Toetsingskader

Het milieuaspect water vormt een integraal onderdeel van het omgevingsbeleid. Onder de Omgevingswet is het wettelijk verplicht om, in het kader van het Besluit kwaliteit leefomgeving artikel 5.37, lid 1, een ‘weging van het waterbelang’ uit te voeren bij ruimtelijke plannen. De weging van het waterbelang is een instrument waarmee de waterhuishoudkundige belangen een doorlopende positie krijgen in het ruimtelijke beleid, niet alleen op basis van concrete ontwikkelingen. Middels de weging van waterbelangen dient inzicht te worden geboden in de effecten van het initiatief op afvalwater, grondwater, oppervlaktewater, hemelwater/regenwater en drinkwater. De weging van het waterbelang zorgt er voor dat per initiatief de klimaatbestendigheid van het watersysteem en een water robuuste inrichting van de omgeving vroegtijdig in de planvorming worden betrokken (artikel 5.37 lid 1 van het Bkl).

Daarbij is het van belang dat waterbeheerders vroegtijdig worden betrokken bij de planvorming. Ook is het belangrijk dat er op een gestructureerde wijze afstemming tussen het waterschap en de gemeente plaatsvindt, waarbij een constructieve en doorlopende afstemming van belang is.

5.10.2 Onderzoek

Ten aanzien van het planvoornemen is er een geohydrologische quickscan uitgevoerd, welke is opgenomen Bijlage 5 - Geohydrologisch onderzoek. Hieruit volgt de aanbeveling om een bemalingsadvies op te laten stellen waarin nader ingegaan wordt op de geohydrologische (o.a. nauwkeurigere bepaling bodemopbouw en grondwaterstanden) situatie ter plaatse van het kabeltracé. Met behulp van het bemalingsadvies kan een nauwkeurigere inschatting verkregen worden van het debiet, invloedsgebied en het waterbezwaar.

Het heeft de voorkeur om ruim voor aanvang van de voorbereidende werkzaamheden de grondwaterstand middels een handboring tot 2,0m -mv vast te stellen. Dit kan in eigen beheer getoetst worden door met

een grond/palenboor tot minimaal 2,0 meter te boren en na een kwartier te toetsen of er grondwater in het boorgat staat. Bij gebieden met grote grondwaterfluctuaties is dit erg afhankelijk wanneer dit uitgevoerd wordt. Het advies is om dit altijd aan het eind van de winter/begin voorjaar uit te voeren; het natste moment van het jaar.

Aanvullend heeft er overleg plaatsgevonden met het Wetterskip. De benodigde vergunningen op basis van de werkzaamheden zal in overleg met het Wetterskip worden aangevraagd. Voor het opstijgpunt ter hoogte van mast 110 is tevens aangegeven dat het gebied geen waterbergende functie heeft in verband met de aanleg van een dam op perceel E1132. Het opstijgpunt zorgt niet voor onevenredige beperking van het waterbergend vermogen van de gronden.

Bemalingsadvies

In opdracht van Qirion heeft Sweco een bemalingsadvies opgesteld voor de geplande aanleg van een nieuw 110kV kabelverbinding. Dit advies is als Bijlage 6 - Bemalingsadvies opgenomen bij deze motivering.

De kabelverbinding wordt deels in een open ontgraving en deels met gestuurde boringen uitgevoerd. Om de kabelverbinding in de open ontgravingen aan te leggen en de in- en uittredepunten van de gestuurde boringen, is een tijdelijke verlaging van de grondwaterstand noodzakelijk. De bemalingswerkzaamheden zijn meldingsplichtig. Er worden geen werken gelijktijdig uitgevoerd, waardoor er geen samenloop is van bemalingswerkzaamheden. De verschillende open ontgravingen worden als aparte bemalingswerkzaamheden gezien. De melding dient bij Wetterskip verricht te worden ingevolge de Omgevingswet.

Uit het bemalingsadvies kan het volgende worden geconstateerd:
- Doordat de verlaging maximaal 1 meter is ten opzichte van de GHG wordt geen extra zetting als gevolg van de bemaling verwacht;
- De locatie is gelegen bij/aan een dijklichaam/beschermingszone/buitenbeschermingszone volgens de keur van het waterschap. In verband met de stabiliteit van de dijk dient voorkomen te worden dat de zetting bij de dijk te groot wordt. Doordat de verlaging maximaal 1 meter is ten opzichte van de GHG wordt geen extra zetting als gevolg van de bemaling verwacht;
- De locatie is gelegen in een gebied, waarbij de panden (mogelijk) gefundeerd zijn op houten palen. De bovenkant van de houten palen mogen niet langer dan 14 dagen droog komen te staan om houtrot aan de funderingspalen te voorkomen. Doordat de verlaging maximaal 1 meter is ten opzichte van de GHG en er op elke locatie de bemaling maximaal 1 week duurt, wordt geen extra droogstand als gevolg van de bemaling verwacht;
- Voor zover bekend, zijn er geen mobiele verontreinigingen in het grondwater aanwezig binnen het invloedsgebied;
- Binnen het invloedsgebied van de bemalingen bevinden zich geen objecten met een archeologische waarde Archeologie in Nederland;
- In het invloedsgebied gebieden aanwezig die behoren tot een Na-tuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebieden onder GLG wordt in dit gebied niet verwacht.

5.10.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect water is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.11 Archeologie, cultuurhistorie en landschap

5.11.1 Toetsingskader

De Omgevingswet streeft naar een evenwichtige benadering van het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving, met specifieke aandacht voor diverse belangen, waaronder cultureel erfgoed.

Sinds 2016 is de regelgeving met betrekking tot het behoud en beheer van cultureel erfgoed ondergebracht in de Erfgoedwet. Deze wet, in combinatie met de Omgevingswet, biedt een allesomvattende bescherming van het cultureel erfgoed. Provincie en gemeenten moeten in hun omgevingsplannen rekening houden met het belang en behoud van cultureel erfgoed, inclusief werelderfgoed. Dit vereist een grondige inventarisatie en analyse van het erfgoed binnen hun grenzen, gevolgd door het opnemen van een passend beschermingsregime in het omgevingsplan.

In het omgevingsplan van de gemeente Ooststellingwerf is cultureel erfgoed in paragraaf 22.2.6 opgenomen. In artikel 22.22 wordt vermeld dat indien een activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van minder dan 100 m2, de voorschriften voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in het kader van een omgevingsvergunningaanvraag of de uitvoering van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werk-

zaamheid, niet van toepassing zijn. In artikel 22.28 worden inperkingen hierop gegeven. Ook wordt in artikel 22.286, lid 2 aangegeven dat bij een aanvraag om een omgevingsvergunning een rapport verstrekt dient te worden waarin de archeologische waarde van de locatie in voldoende mate is vastgesteld.

Cultureel erfgoed bestaat uit vijf elementen[1]:
- Monumenten (gebouwd en aangelegd (groen) cultureel erfgoed);
- Archeologische monumenten;
- Stads- en dorpsgezichten;
- Cultuurlandschappen;
- Roerend en immaterieel erfgoed.

Provincie en gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om deze elementen te beschermen via hun omgevingsplannen. Een cruciale overweging hierbij is welke elementen van cultureel erfgoed zich binnen hun grenzen of direct daarbuiten bevinden, en welke specifieke elementen men wil (of moet) beschermen. Hierbij dienen de instructieregels in de artikelen 5.130 en 5.131 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de algemene regels uit hoofdstuk 13 en 14 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (met betrekking tot rijksmonumenten en werelderfgoed) in acht te worden genomen.

Provincie en gemeenten krijgen hierbij ondersteuning van specialisten van zowel de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) als het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Deze dragen bij aan de ontwikkeling van de wet en de daarbij behorende regels, zijn betrokken bij het opstellen van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en leveren kennis en informatie voor andere overheidsinstanties.

De wet- en regelgeving voor het behoud en beheer van cultureel erfgoed en archeologie in Nederland is vastgelegd in het Bkl, Bal, en de provinciale/gemeentelijke omgevingsplannen. Op basis hiervan is het verplicht om bij de afweging van belangen de vijf elementen van cultureel erfgoed in overweging te nemen.

Voor de bescherming van het landschap in Nederland is het Europees landschapsverdrag van toepassing. Dit verdrag erkent de landschappen als integraal onderdeel van de fysieke leefomgeving. Volgens artikel 1.2, lid 1, sub g van de Omgevingswet worden ‘landschappen’ officieel aangemerkt als onderdeel van de fysieke leefomgeving. Het beleid met betrekking tot landschappen kan worden vastgelegd in een omgevingsvisie door het Rijk, de provincie of de gemeente. Sommige landschapswaarden zijn ook verankerd in instructieregels van het Bkl. Een voorbeeld hiervan is te vinden in artikel 5.129 van het Bkl, waar een instructieregel is opgenomen met betrekking tot het behoud van het uitzicht op de vrije horizon van de zee. Een ander voorbeeld betreft de instructieregel over het cultureel erfgoed, waarbij onder andere de bescherming van cultuurlandschappen wordt benadrukt. Overheden dienen ook rekening te houden met landschappelijke kwaliteit bij het toewijzen van functies aan locaties, zoals bepaald in artikel 2.4 en 4.2 van de Omgevingswet.

[1] https://www.cultureelerfgoed.nl/binaries/cultureelerfgoed/documenten/publicaties/2020/01/01/handreiking-begrippenkader-cultureel-erfgoed-onder-de-omgevingswet/Handreiking-Begrippenkader-cultureel-erfgoed-onder-Omgevingswet-2022.pdf

5.11.2 Onderzoek

Archeologie

Vanwege de verschillende aanwezige archeologische gebiedsaanduidingen volgens de gemeentelijke verwachtings- en beleidsadvieskaart van Ooststellingwerf is archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. De rapportage hiervan is opgenomen Bijlage 7 - Archeologisch onderzoek.

Bureauonderzoek

Op basis van de archeologische beleidskaart geldt voor delen van het geplande tracé een hoge of middelhoge archeologische verwachting. Grote delen zijn opgenomen met een lage archeologische verwachting. Voor zover geen sprake is van een lage verwachting kan deze op basis van onderhavig bureauonderzoek naar laag worden afgeschaald. Het geplande tracé volgt de vanaf 2010 aangelegde N381 waarvoor zeer veel archeologisch onderzoek is uitgevoerd, het geplande tracé ligt grotendeels binnen reeds onderzocht gebied. Binnen de begrenzingen van het geplande tracé heeft het uitgevoerde onderzoek geen relevante archeologische lagen of vondsten opgeleverd. Op basis van bureau- en booronderzoek is over het algemeen gekozen voor vrijgave of voor archeologische begeleiding van de werkzaamheden. Indien gravend onderzoek is uitgevoerd heeft dit niet geleid tot relevante archeologische waarden, ook niet op de hoger gelegen zones van het landschap waaraan een hogere verwachting is afgegeven of binnen de twee bekende vuursteenvindplaatsen binnen het geplande tracé. Er wordt niet verwacht dat archeologische resten verstoord

zullen worden bij door de geplande werkzaamheden. Ter hoogte van de mastvoeten wordt uitgegaan van bodemverstoring door de constructie van de mastvoeten. Ook hier zullen de werkzaamheden niet tot verstoring van archeologische resten leiden.

Cultuurhistorie

Aan de hand van de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Friesland (cultuurhistorische kaart Fryslân) is bepaald of in en rondom het projectgebied relevante cultuurhistorische waarden aanwezig zijn (zie figuur 5.1). Hieruit volgt dat binnen het projectgebied geen sprake is van de aanwezigheid van cultuurhistorische waarden. In de omgeving van het projectgebied zijn ook nagenoeg geen cultuurhistorische elementen gelegen waar de ondergrondse hoogspanningsverbinding afbreuk aan kan doen, met uitzondering van het gebied aan de zuidzijde van het onderste gedeelte van het tracé. Dit vlak is aangemerkt als terrein waarin overblijfselen van bewoning voor kunnen komen. Het tracé doorkruist deze gronden niet, waardoor het planvoornemen geen belemmering vormt voor cultuurhistorische elementen.

Figuur 5.1

Uitsnede cultuurhistorische kaart Fryslân

Een groot deel van de gronden zijn daarnaast op grond van het bestemmingsplan 'Buitengebied (geconsolideerde versie 2020)' aangemerkt met de dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie 1'. Hiervoor gelden de volgende gebruiksregels:

Artikel 41.2 specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik wordt begrepen:

a. *het egaliseren of afvlakken van natuurlijk reliëf;*
b. *het afgraven en vergraven van houtwallen en dykswâlen;*
c. *het verharden van zandpaden en de vervanging van de verharding van klinkerwegen door een asfaltverharding of daarmee vergelijkbare verharding, met uitzondering van de gronden ter plaatse van de bestemming 'Recreatie - Verblijfsrecreatie';*
d. *het aanleggen van verhardingen met een oppervlakte van meer dan 100 m^2.*

Artikel 41.3 Afwijking van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde ten behoeve van het verharden van zandpaden en het aanleggen van verhardingen met een oppervlakte van meer dan 100 m2 mits:

a. *de maatschappelijke noodzaak hiervoor is aangetoond;*
b. *er geen afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden, waarbij in ieder geval rekening wordt gehouden met het type verharding dat wordt toegestaan.*

Landschap

Cultuurhistorische landschappen zijn gebieden met concentraties van samenhangende cultuurhistorische kenmerken en waarden. Het zijn gebieden die representatief zijn voor de agrarische cultuurlandschappen

van zand, klei en verdwenen veen, maar ook voor de landschappen gevormd door waterbeheersing en defensie, zoals overlaten en waterlinies[1].

Om uitspraak te kunnen doen met betrekking tot cultuurhistorische landschappen, wordt verwezen naar het landsdekkend datasysteem 'Cultuurhistorisch GIS' (CultGIS), dat informatie bevat over historisch-geografische fenomenen. Uit gegevens van CultGIS blijkt dat het projectgebied zich bevindt in een zandgebied. Op de kaart van CultGIS zijn ook 70 aandachtsgebieden aangewezen. Omdat het projectgebied niet in een dergelijk aandachtsgebied ligt en er al bestaande bebouwing en functies aanwezig zijn, vormt het voorgenomen plan geen belemmering voor het bestaande cultuurhistorische landschap. Tevens is de verstoring in het landschapsbeeld vanwege de werkzaamheden tijdelijk. Het terrein zal nadien worden hersteld en worden ingezaaid zodra de werkzaamheden zijn afgerond.

[1] https://data.overheid.nl/dataset/5630-cultuurhistorische-waardenkaart-2010--cultuurhistorische-landschappen

5.11.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect archeologie, cultuurhistorie en landschap is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.12 Niet gesprongen explosieven

5.12.1 Toetsingskader

Als gevolg van gevechtshandelingen uit de Tweede Wereldoorlog kunnen er niet gesprongen explosieven (NGE) in het gebied aanwezig zijn. Deze explosieven vormen een risico voor de veiligheid van het personeel dat de aanleg uitvoert van de ondergrondse hoogspanningsverbinding. Bovendien kan de openbare veiligheid in het geding komen. Onbedoelde detonaties kunnen bij de uitvoering van werkzaamheden in het ergste geval leiden tot dodelijk letsel en zware schade aan materieel en de omgeving. Spontane vondsten van NGE kunnen daarnaast zorgen voor stagnatie van de uitvoeringswerkzaamheden.

Om deze risico's te beheersen is vooronderzoek naar mogelijke aanwezigheid van NGE noodzakelijk. Dit onderzoek moet de locaties met een verhoogd risico identificeren en bepalen welke veiligheidsmaatregelen getroffen moeten worden om veilig te kunnen werken. Op basis van de bevindingen kunnen gerichte detectie en indien nodig ruiming van de explosieven plaatsvinden voordat graaf- en aanlegwerkzaamheden beginnen.

5.12.2 Onderzoek

Ten behoeve van het planvoornemen is er een vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten conflictperiode uitgevoerd. Het volledige onderzoek is opgenomen in Bijlage 8 - Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten, navolgend worden de belangrijkste conclusies weergegeven.

In het vooronderzoek OO conflictperiode heeft de analyse van het feitenmateriaal uit de inventarisatie tot de conclusie geleid dat er geen ontplofbare oorlogsresten (verder: OO) in het onderzoeksgebied zijn te verwachten. Het onderzoeksgebied is daarmee onverdacht verklaard op het aantreffen van OO. Voor het onderzoeksgebied is derhalve geen aanleiding om vervolgstappen te nemen op het gebied van OO: de voorgenomen grondroerende werkzaamheden die binnen het onderzoeksgebied zullen plaatsvinden, kunnen normale doorgang hebben.

5.12.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect niet gesprongen explosieven is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.13 Mer-beoordeling

5.13.1 Toetsingskader

De milieueffectrapportage is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en in hoofdstuk 11 en bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Per project dient te worden besloten of er een m.e.r-plicht geldt, of dat er aanvankelijk slechts een m.e.r-beoordeling wordt gevraagd. In bijlage V bij het Omgevingsbesluit staan de projecten en de daarvoor benodigde besluiten waarvoor een m.e.r-beoordelingsplicht of een m.e.r-plicht van kracht zijn.

In kolom 1 zijn de categorieën van projecten aangewezen, waaronder:\
- Hoogspanningsleidingen
- Buisleidingen voor:

  a. het transport van gas, olie of chemicaliën;

  b. het transport van kooldioxide stromen voor geologische opslag, met inbegrip van de pompstations; of

  c. stoom of warm water. (J9)

Voor deze categorie project geldt een mer-plicht, zoals genoemd in artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van toepassing onder voorwaarden (kolom 2). Bij de aanleg, wijziging of uitbreiding van ervan geldt een mer-beoordelingsplicht (kolom 3). Dit houdt in dat de initiatiefnemer van een project mededeling dient te doen bij het bevoegd gezag. De mededeling is ook wel een aanmeldnotitie en bevat een beschrijving van het project, de locatie en de mogelijke milieueffecten. Het bevoegd gezag beslist op basis daarvan of een mer nodig is.

5.13.2 Onderzoek

De realisatie van een ondergrondse hoogspanningsverbinding valt niet onder een van de categorieën van projecten aangewezen in bijlage V van het Omgevingsbesluit. Het opstellen van een m.e.r.-aanmeldnotitie is daarmee niet nodig. Er is geen sprake van een bovengrondse hoogspanningslijn (J8) of buisleiding voor transport van gas, olie of chemicaliën, transport van kooldioxide stromen voor geologische opslag of stoom of warm water (J9).

Bij het verrichten van de werkzaamheden dient er tijdelijke bemaling plaats te vinden, wat kan leiden tot een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit. Volledigheidshalve is daarom door LamersWater BV een m.e.r-beoordelingsnotitie opgesteld. Deze notitie is als Bijlage 9 - MER-beoordelingsnotitie toegevoegd aan deze motivering. In de beoordeling is aangetoond dat de voorgenomen activiteit (tijdelijke bemaling) niet leidt tot significante nadelige gevolgen voor het milieu.

Tabel 6.1 Gedeelte 'stedelijk ontwikkelingsproject' bijlage V Omgevingsbesluit

	Kolom 1	**Kolom 2**	**Kolom 3**	**Kolom 4**
Nr.	Projecten	Gevallen waarin de mer-beoordelingsplicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet)	Gevallen waarin de mer-beoordelingsplicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet)	Besluiten als bedoeld in artikel 11.6, derde lid, onder c, van dit besluit.
J8	Hoogspanningsleidingen	Aanleg, wijziging of uitbreiding van een bovengrondse hoogspanningsleiding van: 1e. een spanning van 220 kV of meer; en 2e. een lengte van meer dan 15 km	Aanleg, wijziging of uitbreiding	Het omgevingsplan of, bij afwezigheid daarvan, de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit.
J9	Buisleidingen: • het transport van gas, olie of chemicaliën; • het transport van kooldioxide stromen voor geologische opslag, met inbegrip van de pompstations; of • stoom of warm water	Als sprake is ven een geval als bedoeld onder a of b: de aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding met: 1e. een diameter van meer dan 0.8m; en 2e. een lengte van meer dan 40 km	Aanleg, wijziging of uitbreiding	De vergunning op grond van artikel 94 of 95 van het Mijnbouwbesluit of, bij afwezigheid daarvan, het omgevingsplan of, bij afwezigheid daarvan, de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit.

De effecten zijn tijdelijk, lokaal en beheersbaar, en er zijn voldoende mitigerende maatregelen beschikbaar. Een m.e.r.-procedure is daarom niet noodzakelijk, aangezien deze geen aanvullende inzichten oplevert voor de beoordeling van de milieueffecten.

5.13.3 Conclusie

De ontwikkeling van de ondergrondse hoogspanningsverbinding betreft geen m.e.r-beoordelingsplichtige activiteit. Voor het tijdelijk bemalen kan het leiden tot een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit. Uit de m.e.r.-beoordeling is aangetoond dat een m.e.r.-procedure niet noodzakelijk is.

6 Financiële en maatschappelijke verantwoording

6.1 Financieel-economische haalbaarheid

6.1.1 Kostenverhaal

Kostenverhaal houdt de verplichting voor de gemeente in om er in dat geval voor te zorgen dat de kosten, die zij maakt om deze ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken, verhaald worden op de initiatiefnemer.

In artikel 13.13 van de Omgevingswet staat aangegeven dat bij de vol-gende planologische besluiten het kostenverhaal aan de orde kan zijn:
- bij het wijzigen van het omgevingsplan;
- bij een omgevingsvergunningaanvraag voor een buitenplanse om-gevingsplanactiviteit.

De aanleg van een kabelverbinding en bouw opstijgpunt (bouwwerk geen gebouw zijnde) zijn geen kostenverhaalplichtige activiteiten volgens artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit.

6.2 Maatschappelijke verantwoording

6.2.1 Resultaten proces met derden

Bij het tracé ontwerp heeft overleg plaatsgevonden tussen TenneT/ Qirion, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in het ontwerp, ten behoeve van het behoud van de waterkerende functie van tunnelbakken van de N381. Uit overleg tussen Wetterskip en provincie is bovendien gebleken dat een het provinciaal inpassingsplan voor de N381 als waterbergingsgebied aangegeven perceel door de aanleg van een kade niet langer ten dienste staat van waterberging.

Ten aanzien van de boringen onder assets van provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân heeft tevens reeds vooroverleg plaatsgevonden in het kader van de (nog aan te vragen) omgevingsvergunningen voor het aanleggen van kabels in beperkingengebied van water- en/of vaarwegen. De beoogde werkzaamheden zijn vergunbaar.

Voorts heeft er vooroverleg plaatsgevonden met de Veiligheidsregio. Deze heeft aangegeven dat er geen inhoudelijke opmerkingen zijn op het plan. Wel wil de Veiligheidsregio op de hoogte worden gehouden tijdens de aanlegwerkzaamheden en eventuele stremmingen rondom het tracé.

Daarnaast heeft er ook overleg plaatsgevonden met de Omgevingsdienst (De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing). Hierbij is aangegeven dat de werkzaamheden niet leiden tot een vergunningplicht voor ontgrondingen.

6.2.2 Zienswijze

PM terinzagelegging: hier zullen de eventuele zienswijzen in worden verwerkt.

6.2.3 Participatie

Alle grondeigenaren en gebruikers waarvan percelen worden geraakt door de voorgenomen kabelverbinding zijn persoonlijk benaderd en geïnformeerd over het voornemen. Deze gesprekken hebben inmiddels plaatsgevonden. Daarnaast is initiatiefnemer voornemens om voorafgaand aan de uitvoering een informatieavond te organiseren voor de omgeving, zodat betrokkenen tijdig worden meegenomen in de planning en uitvoering van de werkzaamheden.

I Overzicht Documentenbijlagen

Bijlage 1 - Informatie realisatie	/join/id/publdata/gm0085/2026/fc66f111dc9047f59d139ebf414343fd/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 2 - Quickscan flora en fauna Kabeltracé Oosterwolde V3	/join/id/publdata/gm0085/2026/b5c981e2b12643b8104c9723ceaf61/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 3 - Bodem milieuhygiënisch onderzoek	/join/id/publdata/gm0085/2026/ec67092354b4429c91ec5540517594f0/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 4 - Cultuurtechnisch onderzoek	/join/id/publdata/gm0085/2026/faa2426687504701b48d74884c988cdb/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 5 - Geohydrologisch onderzoek	/join/id/publdata/gm0085/2026/55dc5db7f3394cc489a38904cdf5925/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 6 - Bemalingsadvies	/join/id/publdata/gm0085/2026/e1fbadc923a54e31947e68666787354/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 7 - Archeologisch onderzoek	/join/id/publdata/gm0085/2026/835a615eeb004d6ca558bedf566d240/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 8 - Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten	/join/id/publdata/gm0085/2026/7c9883d2a89442dbb6703e4b68a92d49/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 9 - MER-beoordelingsnotitie	/join/id/publdata/gm0085/2026/ae2024bd97244be78b00510c7218e25/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 10 - Verkennend bodemonderzoek	/join/id/publdata/gm0085/2026/5d6c76719bc2425dbe2926144f82ff5e/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 11 - Stikstofonderzoek	/join/id/publdata/gm0085/2026/82a7737b9c34478db48abe7ad235deb9/nld@2026-05-22,07511735
Bijlage 12 - Effectbeoordeling bemaling	/join/id/publdata/gm0085/2026/a0b51298bdb640c49d8e76fd278fa18/nld@2026-05-22,07511735